

panorama

inforegio

30

2009. nyár

A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia

– út egy fenntartható, virágzó jövő felé

AZ OLVASÓKHOZ

Dirk Ahner

3

KÖRKÉP

A balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia: több ország, egyetlen régió

4-7

8-11

INTERJÚK

Christopher Beazley, volt EP-képviselő – Dr. Cecilia Malmström – Jan Kozłowski – Dr. Andreas Röpke

12-13

EMELKEDŐ PÁLYÁN

A JOSEFIN projekt – A kkv-k támogatása újabb előnyökkel jár a balti-tengeri régió számára

14-16

A HELYSZÍNÉRŐL JELENTJÜK

COHIBA projekt: új módszerek a Balti-tengerbe jutó veszélyes anyagok azonosításában és ellenőrzésében

17

PROBLÉMAMEGOLDÓ

18-19

KÖZÖS ALAPOK

Tegyünk együtt a balti-tengeri régióért!

20

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

21

RÉGIÓS TÉMÁK

Területi kohézió – a fogalom eredete

22-23

RENDSZERES HELYZETJELENTÉSÜNK...

A mannheimi Musikparkból – A CNH központból

24-25

HÁLÓZATÉPÍTÉS

Hálózatépítési konferencia, Visby (Svédország), 2009. június 11-12.

26

ELŐZŐ SZÁMUNK, KÖVETKEZŐ SZÁMUNK

27

ESEMÉNYNAPTÁR

28

SZÓLJON HOZZÁ!

Fotók (oldalszám):

Címlap: Istockphoto

Oldalszám 5, 10, 16, 21, 24, 25: © CE

Oldalszám 5, 14, 15, 26: © Jaakko Mannio

Oldalszám 6, 7, 12-13: © Istockphoto

Oldalszám 8: © Baltic Sea Convention – Jenny Björkqvist

Oldalszám 9: © Hans Doverholm, Metsahallitus

Oldalszám 10: © Office of the Marshal of the Pomorskie Voivodeship

Oldalszám 11: © Lisa Katharina Röpke

Oldalszám 18, 19: © Vomare Project

Oldalszám 22: © Musikpark Mannheim GmbH

Oldalszám 23: © Swansea University

Felelős szerkesztő: Raphaël Goulet, Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság

Ez a magazin angol, francia és német nyelven, újrahasznosított papírra nyomtatva jelenik meg.

Elektronikus változata 21 nyelven a következő címen érhető el: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_hu.htm

A kiadványban szereplő szövegek a szerzők személyes nézeteinek adnak hangot, amelyek nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság véleményét.

A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia: a szavaktól a tettekig

A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia az Unión belüli közös munka új példája. Nyolc különböző tagállam régiói, közel 100 millió ember számára nyílik általa lehetőség tervezésre, különféle lehetőségek előtérbe helyezésére és megvalósítására; miközben mindannyian biztosak lehetnek abban, hogy munkatársaik és szomszédaik ugyanazon csapásirányban, ugyanazon célok elérésén fáradoznak. Mindez lehetővé teszi majd a balti-tengeri régió számára, hogy élvezze egy fenntartható környezet és egy minden szempontból optimális gazdasági és társadalmi fejlődés előnyeit.

Mindenki számít!

A stratégia az Európai Tanács kérésére született, az Európai Parlament előkészítő munkáját követően. A Panorama mostani számából egyértelműen kiderül, hogy a stratégia – minden elképzelhető szinten – a különféle partnerek és érdekeltek rendkívüli mértékű elkötelezettségére épül. Közös munkával jobban tudjuk hasznosítani a régió jövőjének felvirágoztatására szolgáló pénzt és egyéb forrásokat. A szakértelem és az energia hatékonyabban kihasználható, és az uniós jogszabályokból fakadó előnyökből a régió lakóinak mindegyike részesülhet.

Első lépések

A Bizottság már készített egy cselekvési tervet, amely 80 zászlóshajó projektet tartalmaz 15 egymással összefüggő prioritás szolgáltatásban. A projektek között találunk olyanokat, amelyek célja a környezet javítása (pl. a nitrátok és foszfátok Balti-tengerben mérhető szintjének csökkentése), a jólét növelése (pl. a vállalkozói kedv fokozása), a régió elérhetőségének megkönnyítése (pl. a közlekedési összeköttetések fejlesztése), védelmének és biztonságának elősegítése (pl. a balesetekre adott hatékonyabb válaszok). Valódi fejlődés zajlik tehát, melynek sikere – amely egyben a stratégia egészének sikere is – a régióon belül egymással együttműködő számos partneren, a különböző országokban pedig a legmagasabb szintű politikai támogatáson múlik. A stratégia egyfajta keretrendszert kínál az embereknek, akik így bizonyosak lehetnek abban, hogy egy jobb balti-tengeri régiót építenek. A Panorama mostani számából kiderül, milyen lehetőségeket nyújt a stratégia a régióban rejlő erősségek kihasználására.

Most a Bizottság, az Európai Parlament, a tagállamok és a régió minden érdekelje kipróbálhatja az együttműködés új módját. Ennek lényege nem a pénzben vagy különleges törvényekben, még csak nem is új intézményekben rejlik, hanem az emberek együttműködési szándékában, hogy a régió problémáira megoldást találjanak. Ez az általunk „makroregionális”-nak nevezett stratégia nem ér véget az ország-, illetve régióhatároknál, és nem szorul egy-egy szakpolitikai terület határai közé sem. Szükség van pozitív változásra – melynek mértéke csupán az együttműködő partnerek tettvagyán múlik.

Dirk Ahner

Főigazgató, Európai Bizottság
Regionális Politikai Főigazgatóság

” A stratégia egyfajta keretrendszert kínál az embereknek, akik így bizonyosak lehetnek abban, hogy egy jobb balti-tengeri régiót építenek. ”

AZ EU BALTI-TENGERI RÉGIÓRA VONATKOZÓ STRATÉGIÁJA – KILENC ORSZÁG, EGY RÉGIÓ

A Balti-tenger 8000 km-es partvonalának nagy részén nyolc ország osztozik: mindegyiknek megvannak a maga prioritásai és érdekei, gazdasági kényszerűségei és politikai aggályai. Tengeri kereskedelmi főútvonal, és gyakran sajnós személtlerakó is – a Baltikumban közel százmillió ember él.

A terület javítására irányuló éveken át tartó együttműködés ellenére azonban a tenger állapota folyamatosan romlik: az Európai Unió ezért felkérte a Bizottságot, dolgozzon ki stratégiát a régió biztatóbb jövőjének biztosítására.

„Úttörő” stratégia

Ez év májusában volt öt éve, hogy Lengyelország, Észtország, Lettország és Litvánia csatlakozott az Európai Unióhoz. Csatlakozásuk egyúttal azt is jelenti, hogy a közös örökség mellett a kilenc balti országból immár nyolcban érvényesül az áruk és szolgáltatások szabad áramlása, és a jelentős közös örökségen túl osztoznak a vízművelésre vonatkozó közös jogszabályokon is. A fizikai és kulturális közelség teszi a Baltikumot különösen alkalmassá az „úttörő stratégia” megvalósítására, amely így egy egész makrorégiót ölel fel, és egyúttal az Európai Unió integrált tengerpolitikájának regionális szintű végrehajtása felé tett fontos kezdeti lépésnek is tekinthető.

A stratégia négy alapvető célkitűzése Európa e részén a környezeti fenntarthatóság biztosítása, a terület felvirágoztatása, annak elérhetővé és vonzóvá, valamint biztonságossá tétele.

A stratégiát június 10-én fogadta el a Bizottság, éles vitákat és egyeztetéseket követően, amelyeken több mint száz közreműködő vett részt. Az egy-egy nagyszabású konferenciával megnyitott, illetve bezárt egyeztetési időszak 2008. szeptember 30-tól 2009. február 6-ig tartott. E két esemény között négy nyitott munkaértekezlet került megrendezésre, amely a stratégia négy fő célkitűzése köré szerveződött. Ezzel egy időben a Bizottság nyílt konzultációt szervezett, mindenkinek megadva a lehetőséget arra, hogy kifejtse a véleményét, bárhol legyen is. A Hamburgi Ifjúsági Konferencia fiataljaitól kezdve a Világszintű

Környezeti Alapig mindenkinek módot biztosítottak arra, hogy hangot adhasson véleményének.

Az eredmény? Világosan látszik, hogy minden résztvevő szerint sürgető igény mutatkozik egy stratégia kidolgozására, hiszen a régió problémái túlságosan nyilvánvalók ahhoz, hogy szemet lehetne hunyni felettük. A jelenleg is számos területen és számos országban futó kezdeményezések és politikák jók, de nem elég következetesek, így nem is lehetnek kellőképpen hatékonyak. A másik világos üzenet az, hogy a stratégiának nem elméletinek, hanem gyakorlatilag is alkalmazhatónak kell lennie – az üres beszéd a múlté, a balti-tengeri régióban immár valódi cselekvésre van szükség. Ez jutott kifejezésre azoknak az elemeknek a felsorolásában, amelyeket az emberek nem akarnak látni többet: azaz üres kijelentéseket, konkrét teendők és határidők nélkül.

Balti-tengeri régió Programterület (2007–2013)

■ EU-tagállamok
■ Nem EU-tagállamok

„Engedjük, hogy a balti-tengeri stratégia megmutassa a világnak, hogy a közös munka lehet eredményes, és a Balti-tengert meg lehet menteni.”
Alm Anders

Amit az emberek mondanak – a nyilvános konzultáció válaszai

„Az EU balti-tengeri stratégiájának szüksége lesz egy, az irányításért és koordinálásért felelős testületre. Erre – kapacitásait és személyzetét tekintve – a Bizottság alkalmas lehet.”
Tobias Etzold

„A balti-tengeri régió fontos része közös környezetünknek. Mindenkinek hozzá kell járulnia a balti-tengeri régió jólétéhez. Mindannyian részesei lehetünk a stratégiának annak érdekében, hogy helyreállítsuk és megmentsük ezt a csodálatos tengert.”
Börje Hagman

A stratégia elindítása

A tagállamok 2007 decemberében felkérték a Bizottságot, hogy a Regionális Politikai Főigazgatóság irányításával készítse elő a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégiát. Ez – egyebek mellett – a balti-tengeri régió sürgető környezeti kihívásaival való szembenézést segítené. A Bizottság június 10-én fogadta el a stratégiát, egy közleménnyel és egy cselekvési tervvel együtt. A következő lépésben mindez vitára és megállapodásra a Parlament és a Tanács elé fog kerülni.

Mindenkinek valami

A stratégia négy alapvető célkitűzését úgy határozták meg, hogy a lehető legtöbb szempontot vegye figyelembe. A Bizottság úgy döntött, hogy a szelektív helyett a strukturált megközelítést választja, egy prioritásokból, folyamatos cselekvésből, valamint olyan projektekből álló keretrendszerrel hozott létre, amelyek teljesítésére határidőt állapítottak meg. Ezáltal olyan módszertant sikerült létrehozni, amely változatlanul érvényes marad, miközben az egyéni célok és az azok elérésére szolgáló eszközök a régió egészének fejlődésével folyamatosan változnak és alkalmazkodnak az adott helyzethez.

Mindez nemcsak azt jelenti, hogy a stratégia a régió újfajta megközelítését teszi lehetővé az elkövetkező években, de minden résztvevő ország – így Svédország, Finnország, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Németország és Dánia – számára is lehetőséget nyújt arra, hogy a stratégián belül elismertesse saját prioritásait. Nem tesz magáévá minden prioritást minden szereplő, de minden szereplőnek van prioritása, amit keresztül kíván vinni.

A stratégia az együttműködés külső szempontjainak vonatkozásában elsődlegesen az EU, Oroszország, Norvégia és Izland közös politikájának, az északi dimenzió kereteinek használatát javasolja azzal, hogy szükség esetén egyéb csatornák (mint például a Balti Államok Tanácsa) is alkalmazhatók. Oroszország és más szomszédos államok kifejezésre juttatták, hogy kedvezően fogadják az EU tájékoztatásuk érdekében tett erőfeszítéseit, és az Unió is szívesen működik együtt velük minden olyan ügyben, amelyben érdekeik azonosak.

A stratégia e szakaszában nem igényel további finanszírozást – sokkal inkább a területen élő és működő rengeteg ember és szervezet koordinálásának kérdése, hogy a lehető legnagyobb mértékben hasznosuljanak a már működő nemzeti és uniós politikák. Az inkább gyakorlati, semmint idealista jellegű stratégia a régió számos mindennapi kérdésére érinti. Az új projektek hozzájárulnak majd többek között a tenger jelentős mértékű szennyezettségének csökkentéséhez, a közlekedési rendszerek és az

energiahálózatok fejlesztéséhez, valamint a tengert és a szárazföldeket fenyegető legnagyobb veszélyforrások elleni védekezés megerősítéséhez.

Mondani könnyű, de hol kellene kezdeni?

A gyakorlatban a stratégia már létező, de sokszor nem kellően integrált intézkedésekre épülő új javaslatok formájában kezdi meg működését, amelyek lehetővé teszik a legfőbb kihívások kezelését és a lehetőségek kihasználását. Íme néhány ötlet:

••• FENNTARTHATÓ KÖRNYEZET

A mindössze 58 méteres átlagmélységgel rendelkező Balti-tenger vízminősége és biológiai sokszínűsége folyamatosan romlik a mezőgazdaság, az ipar és a háztartások túlzott nitrát- és foszfát kibocsátása miatt. Ezek a tengerbe ömlő anyagok túlzott eutrofizációt idéznek elő. A túralgásodás a tenger egyre nagyobb területeit változtatja bűzölgő zöld nyálkává, ami a vízben oxigénhiányt és így a fertőzött területen élő számos faj pusztulását okozza. A víz teljes átalakulásához több mint 30 évre van szükség, így a víz szennyeződése különösen nagy probléma.

A stratégia részét képező egyes ötletek a régióban már működő, a mosószeres foszfátmentesítésére irányuló fellépésekre építkeznek. Ha a mosószeresből eltávolítanák az összes foszfátot, ebből az anyagból egynegyedével kevesebb kerülne a Balti-tengerbe, ami már jelentősen csökkentené az algásodást.

Szükség volna egy, a Balti-tenger partján fekvő országok környezetvédelmi és mezőgazdasági kérdésekben jártas szakértő tanácsadóiból álló hivatalos hálózatra is, amely ösztönözné – a termelékenység fenntartása, sőt akár növelése mellett – a műtrágya felesleges használatának minimalizálását célzó legjobb gyakorlatok alkalmazását.

Bár a stratégiának önálló finanszírozása nincs, 2007 és 2013 között a Baltikum a Regionális Politika, valamint az EU egyéb támogatásai révén az alábbi forrásokból részesül:

- **A Baltikum környezeti fenntarthatóságára:** összesen 9,8 milliárd eurót irányoztak elő, ebből 3,1 milliárd eurót szennyvízkezelésre.
- **A Baltikum versenyképességének javítására:** összesen 6,7 milliárd eurót irányoztak elő, ebből 2,4 milliárd eurót a kis- és középvállalkozások fejlesztésére.
- **A Baltikum elérhetőségének fejlesztésére:** összesen 27,1 milliárd eurót irányoztak elő, ebből 1,4 milliárd eurót az információs társadalomra, 23,1 milliárd eurót a közlekedésre és 2,6 milliárd eurót az energiahálózatokra.
- **A Baltikum kockázatmegelőzés általi biztonságosabbá tételére:** összesen 697 millió eurót irányoztak elő.

••• A FEJLŐDÉS ELŐSEGÍTÉSE

A régió legfőbb gyengesége a belső versenyképesség hiánya. A régió egyes országaiban nem elég nagy a piac ahhoz, hogy ösztönözze a szükséges versenyt. Az egyetlen megoldás a régió szorosabb integrációja lehet. Egy 2005. évi felmérés szerint egy átlagos nemzetközi kereskedelmi ügylet a becslések szerint mintegy 30 résztvevőt, 40 eredeti dokumentumot és 360 másolatot von magával.

A szolgáltatási irányelv rögzíti, hogy az Unió belül a szolgáltatások terén tényleges egységes piacot kell megvalósítani a bürokrácia csökkentése és annak elősegítése révén, hogy az emberek könnyebben alapíthassanak más országban vállalkozást, vagy egyszerűbben költözhessenek egy másik tagállamba. Az irányelv alkalmazása azonban a balti régióban egyenetlen és kevésbé összehangolt. A stratégia fellépéseket tartalmaz az irányelv hatékonyabb alkalmazására vonatkozóan, ami a kereskedelem fellendítését, valamint a kis- és középvállalkozások lehetőségeinek kiszélesítését eredményezi.

A jövő vállalkozóinak segítése érdekében az elérhető oktatási szolgáltatásokat is fejleszteni kell, ezért a stratégia javasolja a főiskolák és egyetemek szövetségének (Ivy League, azaz Borostyánliga) létrehozását. Ezáltal a különféle oktatási központok azonos témával foglalkozó részlegei közelebb kerülnének egymáshoz, és emelkedne a színvonal. Szintén hangsúlyos annak elősegítése, hogy tanulás vagy tanítás céljából az emberek a régió belül szabadon mozoghassanak.

••• A RÉGIÓ ELÉRHETŐBBÉ ÉS VONZÓBBÁ TÉTELE

Az Unió keleti és északi része továbbra is túlságosan elszigetelt, azonban egyre hangsúlyosabban ez a térség jelenti a kaput Ázsia felé. Finnország északi része, Svédország és a balti államok Európa legkevésbé elérhető részei. Az energiaellátás és a biztonság is fontos szempont, a régióknak kevés a saját forrása, így behozatalra szorul, amit viszont a nem megfelelő összeköttetések miatt nem képes biztonságosan megtenni.

Ha valaki Varsóból Tallinnba szeretne utazni, minden valószínűség szerint a légitársaságot választja. A 36 órás vonatút biztosan nem vonzó senkinek, ha kevés a vesztegetni való ideje. A környezetbarát közlekedési eszközök iránti igény megjelenésével a vonatközlekedést valódi alternatívává kell emelni, így a stratégia javaslata szerint 2013-ra a Baltica járat a Varsó–Tallin viszonylaton 120 km/h sebességgel közlekedik majd.

Az energiaügy kulcskérdése a régióknak, és különösen fontos ahhoz, hogy az vonzó élettérre váljon. A stratégia ezen a téren is a már meglévő intézkedéseket mozdítja elő, gyakorlati és

közvetlen módon. A Balti Összekapcsolási Terv és svéd–litván magasfeszültségű összeköttetés támogatása révén a stratégia a balti államok és a tágabb régió energiahálózatai összekapcsolásának tökéletesítését segíti elő. A támogatás pedig nem csak üres beszéd. Az EU 500 millió eurót ruház be a régió gáz- és elektromos infrastruktúrájába.

••• A BIZTONSÁG A LEGFONTOSABB FELADAT

Mivel a hajóforgalom egyre növekszik és a hatalmas olajszállító tankerhajók számára a tenger főútvonalá vált, a balesetveszély több mint valós. 2000 és 2007 között a Baltikumra irányuló tengeri olajszállítás több mint a duplájára nőtt, és elérte a 171 tonnát. A nehéz téli körülmények közötti hajózás tovább növeli a kockázatokat, mivel a hajók gyakran nem kellően felkészültek a jég ellen. A szervezett bűnözés szintén csökkenti a régió biztonságát. A térség földrajzi helyzetéből adódóan a baltikumi bűnözés sajátosságait tovább súlyosbítja a gazdasági és szociális egyenlőtlenség.

A hosszú külső határok miatt a régióknak koherens határátlépési szabályozásra van szüksége, hogy az ember-, drog- és fegyverkereskedelem felszámolható legyen. Hasznos lenne a határőrségek közötti kommunikációs rendszer, valamint a tengeri bűnüldözési együttműködés alkalmazása. A stratégia cselekvési terve a bűnüldözés már létező szervezetek integrálása és hatékonyabb együttműködése általi koordinálását javasolja. Ez különösen a következő területek esetén indokolt: bűnüldözés, mobil járőrszolgálat, nyomozócsoportok, hírszerző egységek, a szolgáltatók közötti felszerelés cseréje, valamint a technológiák fejlesztése, beszerzése és alkalmazása területén történő fokozott együttműködés.

A tengeri kockázatok kapcsán a cselekvési terv egyebek mellett javasolja egy integrált, minden tengeri tevékenységre – így különösen a tengerészeti biztonságra, a tengeri környezet megóvására, a halászati ellenőrzésre, a vámokra, a határőrizetre és a bűnüldözésre – kiterjedő ellenőrző és felügyeleti rendszer kiépítését.

Mi teszi a Baltikumot olyan különlegessé?

A tenger ökoszisztémája egyedi – az év akár felében jégbe zárt északi részeken található víz majdnem teljesen édesvíz. Ahol az Északi-tenger a Baltikummal találkozik a dán szorosoknál, a víz sós. Ez az erős kontraszt egészen sajátos ökoszisztémát teremt, amelyben a fajok igen jól alkalmazkodnak a változó sótartalomhoz, így az ottani túlélésre csak bizonyos élőlények képesek. Egy ilyen kényes egyensúly különösen sebezhetővé teszi az ökoszisztémát a fizikai vagy kémiai összetételét, vagy akár a tápláléklánc szerkezetét érintő változásokkal szemben.

A Balti-tenger vízgyűjtő területe közel négyszer nagyobb magánál a tengernél. Ennek mintegy 20%-át mezőgazdasági célokra és legelőként hasznosítják, egyes területek pedig sűrűn lakottak, így az elfolyó víz és a szennyvíz kezelése nagymértékben hozzájárul az algásodáshoz.

A tenger partján fekvő országok mindig is kereskedelmi partnerek voltak. A kora középkorban a vikingek építették ki erre kereskedelmi birodalmukat a térségben található rengeteg szőrme, borostyán, fa és fakátrány miatt. A 13. és 17. század között az Észak-Európa legerősebb gazdasági tényezőjévé váló Hanza-szövetség tette magáévá a Baltikum területét és használta annak tengeri útvonalait.

Ez az immár ezeréves közös örökség szolgál alapul egy új stratégia kiépítésére, amely biztosítani fogja a Baltikum számára, hogy Európa sikertörténetévé váljon, és jövője ugyanolyan virágzó és dinamikus lehessen, mint a múltja.

CHRISTOPHER BEAZLEY

Volt európai parlamenti képviselő

Christopher Beazley, aki a Baltic States Inter Group (a balti államokkal foglalkozó képviselőcsoportok közötti csoportosulás) alapító tagja, aktívan részt vett a balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia kialakításában.

Az uniós stratégia fordulópontot jelent a balti-tengeri régió életében. Reményei szerint milyen változások történnek az elkövetkező 10 évben?

- Remélem, hogy a Balti-tenger mentén fekvő nyolc állam egyenlőtlen gazdasági teljesítményét és lehetőségeit egy egységes és hatékony európai piac váltja fel.
- Hogy a Balti-tenger ökológiai szempontból újra egészséges lesz.
- Hogy helyreáll az a természetes harmónia, amely gazdasági, környezeti, társadalmi, politikai és kulturális értelemben a Sztálin–Hitler paktum, azaz a Molotov–Ribbentrop egyezmény előtt évszázadokig létezett.

A régióban és magát a Balti-tengert illetően is rendkívül összetett problémák várnak megoldásra. Véleménye szerint melyek jelentik majd a legnagyobb kihívást?

- Az, hogy megnyugtató módon véget vessünk a balti-tengeri régió hidegháború okozta fél évszázados megosztottságának, illetve kellőképpen ellensúlyozni tudjuk azt.
- Hogy a teljes stratégia megvalósuljon, és ne csak elszigetelt projektek sikeréről lehessen beszélni. Egy stratégia attól kap lendületet, ha minden egyes lépés újabbakhoz vezet, és a nagyközönség, Európa többi része és az unión kívüli országok érteni fogják ennek a folyamatnak a jelentőségét.
- Hogy a nyolc partmenti ország kormányfői világos politikai irányvonalat jelöljenek ki a stratégia irányításához, és hogy az Európai Tanács, a Bizottság és a Parlament, illetve a közvetlenül érintett regionális és helyi önkormányzatok hatékonyan működjenek együtt, biztosítva az átláthatóságot és a civil részvételt.

Véleménye szerint mi a legnagyobb akadálya a stratégia sikeres megvalósításának?

Bár a stratégiát – amelynek minden egyes eleme kapcsolatban áll a többivel – egészében kell szemlélni, mégis talán a kultúra és az oktatás okozza a legtöbb nehézséget. Az Európai Parlament balti-tengeri stratégiájában számos speciális cselekvési területet megjelöltünk: diák- és tanárcserék, a közös európai és balti örökség megértése, közös kutatóprogramok az egyetemek és az ipari szereplők részvételével, turisztikai potenciál.

A legnagyobb elvárás egy az amerikai Ivy League egyetemekhez hasonlóan világhírű balti egyetem létrehozására vonatkozik, mely egyenlő feltételekkel versenyezne neves amerikai és európai universitasokkal.

Ami a kultúrát illeti, nem szabad alábecsülni az ének, a hangszeres zene, a történelem, az irodalom, a mitológia és általában a művészetek jelentőségét, melyeket mindenütt a világon támogatni kell.

” Bár a stratégiát – amelynek minden egyes eleme kapcsolatban áll a többivel – egészében kell szemlélni, mégis talán a kultúra és az oktatás okozza a legtöbb nehézséget. ”

Dr. CECILIA MALMSTRÖM

Svédország európai ügyekért felelős minisztere

Az uniós stratégia fordulópontot jelent a balti-tengeri régió életében. Reményei szerint milyen változások történnek az elkövetkező 10 évben?

A Balti-tenger térségében található országok közül nyolc ma uniós tagállam és szervesen kapcsolódik az EU belső piacához. Ez jelentősen hozzájárult a régió 90-es évek eleje óta tartó fejlődéséhez. De továbbra is nagy kihívások előtt állunk, amelyekkel együtt kell szembenéznünk, és amelyeknek csak egymással szorosan együttműködve tudunk megfelelni.

Remélem, hogy a következő 10 évben az uniós stratégiának köszönhetően fokozódik az integráció, tovább erősödik a balti régió versenyképessége, és a Balti-tenger állapota is sokat javul.

A régióban és magát a Balti-tengert illetően is rendkívül összetett problémák várnak megoldásra. Véleménye szerint melyek jelentik majd a legnagyobb kihívást?

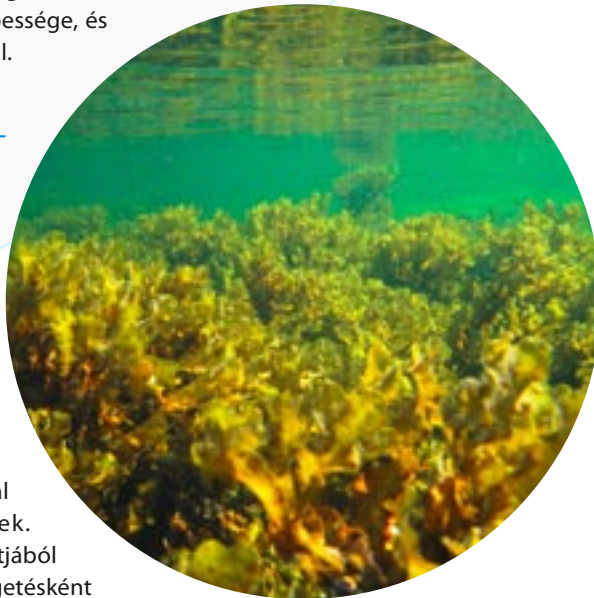
Oda kell figyelnünk, hogy a térség gazdaságának fellendítése érdekében tett lépések és a Balti-tenger állapotának javítását célzó intézkedések ne legyenek egymással ellentétes hatásúak.

A Balti-tenger állapota szempontjából a gazdasági válságot nem fenyegetésként kell értelmeznünk, hanem mint egy fenntartható és ökológiai szempontból hatékony régió létrehozásának a lehetőségét.

A balti-tengeri országok felelősségteljes szerepvállalása is lényeges lesz, amikor konkrét lépések meghozatalára kerül majd sor. Ráadásul az uniós stratégia nem a már létező együttműködés helyett vagy attól függetlenül, hanem annak kiegészítéseként kell, hogy megvalósuljon. Egy másik nagy kihívás a stratégia helyi és regionális szinten történő beágyazása.

Milyen további lépések várhatók a balti-tengeri stratégiával kapcsolatban a svéd uniós elnökség alatt?

A balti-tengeri stratégia az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsa júliusi ülésén kerül bemutatásra, az Európai Tanács pedig októberi csúcstalálkozóján fogadja majd el, hogy minél hamarabb megkezdődhessen a végrehajtása. Szeptember 17–18-án a svéd elnökség rendezésében kétnapos miniszteri eszmecezerére kerül sor Stockholmban a makrorégiós együttműködés témájában.

” Az egyik legnagyobb kihívást a balti-tengeri régió belüli meglévő távolságok áthidalása jelenti. ”

JAN KOZŁOWSKI

A lengyelországi Pomerániai vajdaság marsallja

Az uniós stratégia fordulópontot jelent a balti-tengeri régió életében. Reményei szerint milyen változások történnek az elkövetkező 10 évben?

Egy hatékony balti-tengeri stratégia kidolgozása meglehetősen ambiciózus célkitűzés, és a siker érdekében gyakorlatilag a csillagos eget kell megcéloznunk. Mi leginkább egy valóban integrált stratégiát szeretnénk 10 év múlva a makrorégióknak. Egy olyan stratégiát, amely többek között javítja a közlekedést a régió egyes területei között és azon kívül is, pl. Dél-Európa és Ázsia irányába. Ehhez nem elég, ha csak a régió egyes részeire koncentrálunk.

Egy másik fontos cél az energiabiztonság, amely megfelelő ellátást és sokoldalú energiaelosztást jelent. Ezenkívül egy versenyképes és innovatív régióra volna szükségünk, amihez szintén az kell, hogy a régiót egészében, egy egységként kezeljük. Az egész térségre kiterjedő, kiegyensúlyozott megoldásokra van szükség, nem pedig az innováció pontszerű, helyi megnyilvánulásaira.

Végezetül azt szeretnénk, ha a stratégia cselekvési tervének végrehajtására irányuló munkánk eredményeként a balti-tengeri régió vonzóbb helyé válna az itt élni, tanulni vagy befektetni szándékozók számára.

A régióban és magát a Balti-tengert illetően is rendkívül összetett problémák várnak megoldásra. Véleménye szerint melyek jelentik majd a legnagyobb kihívást?

A jelenlegi helyzetben az egyik legnagyobb kihívást a balti-tengeri régió belüli meglévő távolságok áthidalása jelenti. Ehhez a kevésbé fejlett térségekben a hiányosságok pótlására irányuló folyamatos beruházásokra van szükség (főleg az infrastruktúra terén), másfelől arra is törekednünk kell, hogy az egész régió az innováció, a tudás és az oktatás fontos központjává váljon.

Egy másik előrelátható probléma Oroszország kellő részvételének biztosítása. E nélkül, pusztán a jószomszédi viszonyra alapozva nehezen érhető el siker. Úgy gondolom továbbá, hogy ahhoz, hogy a régió valóban sikeres legyen, erősebb balti identitástudatra van szükség, és minden lehetséges területen együtt kell működnünk. Ez persze nem jelenti a világ többi részétől való elzárkózást.

A balti-tengeri stratégia és a hozzá kapcsolódó cselekvési terv megfelel az Ön várakozásainak? Úgy értem, ahogy Ön értelmezi azokat. Megvalósítható velük egy gazdaságilag virágzó, vonzó, elérhető, tiszta és ökológiai szempontból biztonságos régió álma?

Nézze, először is eddig még senki nem próbálkozott közülünk ilyesmivel, és egy rendkívül összetett dologról van szó. Az egyes országok, illetve régiók önálló törekvései és a Baltikum egészére vonatkozó átfogó célkitűzések közötti összhang megteremtése sem könnyű feladat.

Ha magát a dokumentumot nézzük – úgy értem az általunk ismert előzetes tervezetet –, csalódottak is lehetnénk, hiszen nem egy kellően megalapozott, a balti-tengeri térség egészére kiterjedő, átfogó stratégiával van dolgunk, hanem csupán egy sor zászlóshajó projektről, világos szelekciós kritériumok és egyértelműen meghatározott szerepek nélkül.

Az is meglepő, hogy a parti régiókra vonatkozó stratégia egyáltalán nem foglalkozik a tengeri gazdasággal – szó sincs benne a kikötőkről és a hajógyárakról. És joggal csodálkozhatunk azon is, hogy noha a turizmusról említést tesz a szöveg, a dokumentumból teljességgel hiányoznak a gazdag kulturális aspektusok, pedig a kultúra a gyökereinken túl a helyes fejlődésnek és az emberhez méltó életfeltételeknek is fontos eleme.

Végezetül nehéz elképzelni, hogy bármilyen stratégia is sikeresen végrehajtható lenne megfelelő anyagi háttér hiányában. De tisztában vagyok azzal, hogy még csak az elején járunk egy hosszú folyamatnak, és lesz időnk javítani az eddig elért eredményeken. Természetesen a szubszidiaritás és a transzparencia elvét továbbra is szem előtt kell majd tartani.

” A Balti-tenger állapotából a gazdasági válságot nem szabad fenyegetésként értelmeznünk. ”

Dr. ANDREAS RÖPKE

A Mezőgazdasági, Környezetvédelmi és Fogyasztóvédelmi Minisztérium tengervédelmi osztályvezetője, Mecklenburg-Előpomeránia tartomány (Németország)

Az uniós stratégia fordulópontot jelent a balti-tengeri régió életében. Reményei szerint milyen változások történnek az elkövetkező 10 évben?

Őszintén remélem, hogy a következő 10 évben a különböző ágazatokkal kapcsolatban meghozandó döntések és intézkedések – legyen szó mezőgazdaságról, vízgazdálkodásról, közlekedésről vagy halászatról – integrált tervezésen és adminisztrációs folyamatokon alapulnak majd. Mindez azt a közös célt kell, hogy szolgálja, hogy a balti-tengeri térség egy fenntartható fejlődésű, egészséges környezetű régióvá váljon, és ezáltal mintául szolgálhasson az Európai Unió és az egész világ számára.

Az uniós stratégia valóban fordulópontot jelenthet a régió életében. Fontos előrelépés történt egy integrált és ágazatközi politikai megközelítés felé. Ez remélhetőleg segít majd túllépni az ágazati és nemzeti keretek közé szorított régi gondolkodásmódon és cselekvésformákon, amelyek számos mostani problémánk okozói. A Balti-tengert ért környezeti károk a közös természeti örökségünkkel való helytelen, rövidlátó gazdálkodás eredményeként is felfoghatók. Túl sok egymástól független politikai elképzelés valósult meg különböző nemzeti és nemzetközi szinteken ugyanazon a régióban belül. Ez magától értetődően egy olyan rendszerhez vezetett, amelyik nem volt képes optimális módon kezelni az erőforrásait, és nem a Balti-tenger körül élő emberek és környezetük speciális igényeihez igazodott.

Az olyan Balti-tengert érintő környezeti problémákat, mint az eutrofizáció és a túlhalászat, vagy a tengerszennyezés és az élőhelyek elpusztulása valószínűleg csak egy közös és fenntartható fejlődés révén lehet megoldani, mégpedig a Helsinki Bizottság (HELCOM) balti-tengeri cselekvési tervében körvonalazott ökoszisztéma-alapú megközelítésre alapozva. Ez jelentős szerepet fog játszani az uniós stratégia megvalósításában.

”A projektek egytől-egyig olyan eredményre kell, hogy vezessenek, amely egyaránt előnyös a régióban élő emberek és a Balti-tenger környezete számára.”

A régióban és magát a Balti-tengert illetően is rendkívül összetett problémák várnak megoldásra. Véleménye szerint melyek jelentik majd a legnagyobb kihívást?

Úgy vélem, a következő évtizedek legnagyobb kihívást jelentő és messze legfontosabb problémája a Balti-tenger eutrofizációja lesz, valamint az olyan negatív hatások, mint az algák okozta vagy a cianobakteriális eredetű vízvirágzás, az oxigénhiány és az ún. „halott zónák”. Az eutrofizációt a főleg szárazföldi forrásokból származó túlzott tápanyagbevitel okozza. A Balti-tenger ebből a szempontból rendkívül érzékeny, mivel viszonylag kicsi a vízcseré. Következésképpen bármilyen anyag könnyen felhalmozódik, ha a bevitel mértéke magasabb, mint a kibocsátásé. Ebből a szempontból a foszfátok és a nitrátok a leglényegesebb tápanyagok. A nitrátbevitel nehezen csökkenthető, mivel elsősorban a vízgyűjtő területen található diffúz mezőgazdasági forrásokból származik. Nagy kihívást fog jelenteni – az Európai Unió vízügyi keretirányelvének megfelelően – a szigorúbb vízminőségi előírások foganatosítása a mezőgazdasági gyakorlatban és a közös agrárpolitikában (KAP). A vízügyi és mezőgazdasági döntéshozók, valamint a mezőgazdasági termelők között el kell, hogy induljon a kommunikáció, hogy közös gyakorlati megoldások születhessenek. Az uniós stratégia megfelelő platformot nyújt egy ilyen ágazatokon átívelő megközelítéshez.

Véleménye szerint mi a legnagyobb akadálya a stratégia sikeres megvalósításának?

Az uniós irányelvekkel ellentétben a stratégia nem bír kötelező jogi érvénnyel. Egyesek valószínűleg arra próbálják majd használni az uniós stratégiát és a cselekvési tervet, hogy pénzt pumpáljanak a régióba különböző általános üzleti projektek finanszírozására. Az én olvasatomban ez nem fér össze a stratégia szellemiségével. Nagyon erős adminisztratív részvételre van szükség a Bizottság részéről, hogy biztosított legyen az ágazati integráció és a kölcsönös megfeleltetés felügyelete. A projektek egytől-egyig olyan eredményre kell, hogy vezessenek, amely egyaránt előnyös a régióban élő emberek és a Balti-tenger környezete számára.

A JOSEFIN PROJEKT – A KKV-K TÁMOGATÁSA ÚJABB ELŐNYÖKKEL JÁR A BALTI-TENGERI RÉGIÓ SZÁMÁRA

Bevezető

Az Európai Bizottság regionális politikáért felelős döntéshozóival együtt számos ország dolgozik azon, hogy a balti-tengeri régióban jobb élet- és munkakörülményeket teremtsen. Közülük nyolc EU-tagállam, ezért uniós regionális finanszírozási források is a rendelkezésükre állnak, hogy országhatárokon átívelő új üzleti vállalkozások vagy tudományos projektek számára megadják a létfontosságú kezdő lökést. A projektek közös célja, hogy összefogásra készítsék a balti országokat, és a befektetések, a munkalehetőségek és a mindennapi élet szempontjából vonzóvá tegyék a régiót.

2009. januártól 2012. áprilisig a JOSEFIN projekt

- több mint 3,5 millió euró ERFA-támogatást kap a balti-tengeri régióra vonatkozó transznacionális együttműködési program keretében,
- és további közel 0,6 millió eurót a részt vevő országoktól. Ez összesen több mint 4 millió eurót jelent.

A közös erőforrások védelme

A balti-tengeri régió természeti erőforrásokban gazdag, ami a jövőbeni fejlődés szempontjából hatalmas kincs.

A tengeri és a szárazföldi erőforrások egyaránt jelentős gazdasági tőkét képviselnek, és kellő odafigyeléssel rendkívül vonzó környezet teremthető mind az itt élők, mind az ide látogatók számára. Számos üzleti vállalkozás és tudományos projekt foglalkozik a természeti erőforrások megőrzésével a környezeti adottságok jobb tételével.

Biztató kilátások a város- és vidékfejlesztésben

A finanszírozásban részesülő projektek jelentős része a várostervezés javítására irányul, biztosítva, hogy az újabb fejlesztések az itt élő emberek igényeivel összhangban történjenek, és az épített környezetben élők és dolgozók számára az életminőség javulásával járjanak együtt.

Az innováció ösztönzése

A JOSEFIN-hez hasonló kezdeményezéseknek köszönhetően az innováció terén már bizonyított cégek tovább javíthatják üzleti kilátásaikat, és olyan komoly és stabil munkaadókká válhatnak, amelyek kiállják az idő próbáját.

A tartós növekedés megteremtésének új módszerei

JOSEFIN – kezdeményezés a kkv-k megsegítésére

A JOSEFIN kezdeményezés lényege innovatív módszerek alkalmazása a kockázatbecslés terén, a befektetők és a kkv-k közös megelégedésére. Az egyre fejlettebb kockázatbecslési technikák mellett – a szükséges garanciák biztosítása révén – egy új régióközi alap is hozzájárul a befektetői kedv növeléséhez, és elősegíti az üzleti élet nemzetközibbé válását. A JOSEFIN kezdeményezés várja a kis- és középvállalkozások jelentkezését, hogy segítséget nyújthasson különböző innovatív projektek megvalósításához és az üzleti tevékenység külföldre való kiterjesztéséhez.

„Egy berlini informatikai cég, a Condat AG kapcsán értettünk meg, mennyire hasznos is lehet a JOSEFIN kezdeményezés – meséli Torsten Mehlhorn, a berlini Investitionsbank projektigazgatója. – Megfelelő finanszírozási és műszaki támogatás előteremtésén dolgoztunk együtt a céggel, ami számítástechnikai termékeik számára új piacok meghódítását tette lehetővé Kínában. A folyamat során az üzleti tevékenységhez nyújtott gyakorlati támogatás sok fajtájával találkoztunk, és azóta ezeket beépítettük a JOSEFIN projektbe.”

Testreszabott szolgáltatások

A JOSEFIN projekt keretében a kkv-k nemzetközi szerepvállalásuk megtervezése és a pénzügyi támogatás megpályázása során speciális coaching szolgáltatásban részesülnek. Sikeres pályázat esetén a JOSEFIN egy uniós áthidalóhitel-konstrukcióval támogatott transznacionális garanciaalapon keresztül gondoskodik a finanszírozás zavartalan menetéről. Ennek a kockázatmegosztásra épülő stabil modellnek köszönhetően a vállalkozásoknak és a bankoknak is jelentősen alacsonyabb kockázattal kell számolniuk. A vállalkozások minden lépésnél szakértői tanácsot kérhetnek arra vonatkozóan, hogy miként lehet boldogulni ebben a kivételes régióban, és hogyan lehet nemzetközi projekteken keresztül további sikereket elérni.

Pénzügyi segítség a kkv-knak

A JOSEFIN a kis- és középvállalkozásokat karolja fel, mivel azokat hagyományosan rugalmas és innovatív hozzáállás jellemzi, ha üzleti lehetőségek megragadásáról van szó. Egy kis segítséggel túlléphetnek a helyi piac keretein, és olyan nemzetközi együttműködésen alapuló vállalkozásokban is gyümölcsöztetni tudják elképzeléseiket, melyek üzleti sikere a tágabb régió számára is előnyös.

A régió elérhetőbbé tétele

Egyes vállalkozások azzal foglalkoznak, hogy hogyan tehető elérhetőbbé a régió a balti térségen kívüli vállalkozók számára, a külföldi üzletemberek miként vehetők rá az utazásra és üzleti tevékenységük földrajzi kiterjesztésére. Egy ilyenfajta nyitásnak nemcsak közvetlen üzleti haszna van, hanem a társadalmi integráció keresztül hosszabb távú előnyökkel is jár.

COHIBA PROJEKT: ÚJ MÓDSZEREK A BALTI-TENGERBE JUTÓ VESZÉLYES ANYAGOK AZONOSÍTÁSÁBAN ÉS ELLENŐRZÉSÉBEN

Laboratóriumi körülmények között a fluoreszkáló baktériumok fénye gyorsan elhalványul. Ez jelzi, természet adta fénymérőként, milyen szintet ért el az őket körülvevő víz toxicitása. Egyszerű és világos jelzésük, amely alapján beazonosítható, milyen kémiai vegyületeket hol és milyen mennyiségben engedtek a vízbe, kulcsfontosságú a Balti-tenger, valamint a benne élő fajok és a tengerből élő emberek jóléte szempontjából.

A COHIBA célja pontosan ugyanez. A Panoráma Helsinkiben kereste fel a projektet útnak indító kutatókat és vezetőket, hogy megtudja, mi mindent tesz a COHIBA azért, hogy ellenőrzés alatt tartsa a balti-tengeri térségbe jutó veszélyes anyagokat.

2009. januártól 2021. januárig a COHIBA („veszélyes anyagok ellenőrzése a balti-tengeri térségben”) elnevezésű projekt:

- 3,8 millió eurót kap a balti-tengeri régió programjainak pénzalapjából,
- további 1,1 millió eurót pedig a részt vevő országoktól.

Ez összesen 4,9 millió eurót jelent.

Van Önnek vízálló kabátja? De tűzgátló anyagokkal bevont bútorai biztosan vannak! Egyes vegyszerek csupán hasznosak, mások azonban az életünket menthetik meg – de mindre igaz, hogy mindannyiunk életében jelentős szerepet játszanak. Elég csak a lakásunkban körülnézni, máris láthatjuk a különféle bevonatokat, mosószereket és gyógyszereket, dezodorokat vagy akár csak a kenyert, amely műtrágya nélkül ma már aligha kerülhet az asztalunkra. Ezekhez mind különféle vegyi anyagok bonyolult vegyületeire van szükség, amelyek közül sok végül a szennyvízbe kerül. A szennyvíz egy részét kezelik, a nagy részét azonban nem.

A COHIBA 11 olyan anyag jelenlétét kíséri szigorúan figyelemmel, amely szerepel a Balti-tenger monitorozási „toplistáján”. Mérik a víztisztító telepekről kibocsátott anyagok, illetve a személtlerakó telepekről kiszivárgó folyadékok mennyiségét, és kíséreltekkel

állapítják meg, milyen hatásuk van a Balti-tenger sérülékeny ökoszisztémájára. Az anyagok között a nemrég megjelent új vegyületek éppen úgy megtalálhatók, mint például a higany és a kadmium, amelyeket a projekt vezetői ironikusan csak „régibarátaiknak” hívnak. Ezt a létfontosságú felügyeletet az Unió regionális finanszírozása teszi lehetővé.

COHIBA – a változás háttérében álló tudás

A felügyeletnek nem csupán az a célja, hogy az aktuális helyzetről pillanatfelvételt készítsen. A tengerrel határos országokban új szakpolitikák alapjául is szolgálhat. A remények szerint a begyűjtött adatok alapján megreformálják majd az ipar vegyianyag-használatát, a szennyvíztisztítást, illetve változni fognak a mezőgazdasági gyakorlatok is. Az információkat országos programok és jegyzékek kidolgozásához fogják felhasználni, amelyek folyamatosan tájékoztatni fogják a kérdéses vegyszerek felhasználóit azok környezeti hatásairól, és arról, hogyan tudják ezeket a hatásokat mérsékelni.

„Sem a hatóságok, sem a lakosság nem tud eleget a kémiai ellenőrzésekről – mondja Kaj Forsius, a projekt kidolgozója. – A mi feladatunk tájékoztatni őket.”

Létezik ugyan néhány modell, amely a talajból kiszivárgó tápanyagok beáramlásának szabályszerűségeit írja le, de a veszélyes anyagokról sokkal több információra volna még szükség. „Többet kell tudnunk arról, hogy mi honnan érkezik, és milyen hatást fejt ki” – magyarázza Forsius.

A Helsinki Bizottság (HELCOM) balti-tengeri cselekvési tervének célja a környezet-szennyezés drasztikus csökkentése és a tenger megfelelő ökológiai állapotának visszaállítása 2021-ig. Ennek keretén belül a COHIBA feladata lesz, hogy megállapítsa, mekkora problémával állunk szemben, illetve hogy költség-hatékony megoldásokat dolgozzon ki.

Honnan jönnek a veszélyes anyagok? Hova kerülnek végül? Milyen hatásuk van?

A projektben körülbelül kétszázan vesznek részt, köztük tudósok, akiknek az a feladata, hogy teszteljék és elemezzék a COHIBA számára a régió különböző pontjain laborvizsgálatra begyűjtött évi 240 mintát.

COHIBA – egy egész része

A 2009 elején újtárra indított COHIBA csupán egy a Balti-tenger és a környező régió helyzetét javító intézkedések közül.

2008-ban lépett életbe az Unió integrált tengerpolitikája, amely az egyes ágazatok helyett az összképre koncentráló politikai intézkedésekre helyezi a hangsúlyt.

Ezt fogja 2009-től kiegészíteni az Európai Unió balti-tengeri regionális stratégiája, amelyet az Európai Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága irányít majd, és amely világosan rámutat, mennyire elválaszthatatlanok egymástól a különböző prioritások.

Végül pedig 2007-ben lépett érvénybe a REACH, vagyis az Európai Bizottságnak a vegyi anyagok nyilvántartásba vételére vonatkozó követelményrendszere. A REACH is fontos szerepet fog játszani a környezetbe kijutó veszélyes vegyszerek mennyiségének csökkentésében.

Minden vegyész egyetlen vegyületet vagy vegyületcsoportot vizsgál az összes mintában. A logisztika igen bonyolult, szigorú időbeli kötöttségekkel, mivel a mintákat a mintavételtől számítva 24 órán belül a laboratóriumba kell szállítani, hogy ott stabilizálhassák őket. Ha a vegyületeket nem kezelik kellő gyorsasággal, hamar bomlásnak indulnak.

Ekkor újabb probléma merül fel: hol végezzék a tesztek? A projekt a résztvevő országok által javasolt nagyobb szennyvíztisztító telepekről származó vizet vizsgálja. Ám nem könnyű megállapítani, hogy vajon az egyes vegyületek ellenőrzésére ezek a források-e a legmegfelelőbbek. Hiszen nagyon is valószínű, hogy a kiemelt vegyszert máshol is használják, illetve kezelik egy másik szennyvíztelepen is. Ahogy a projekt egyik biológusa, Tanja Nakari elmagyarázta: „A biológiai vizsgálatok nélkülözhetetlenek. Előfordulhat, hogy egy vegyszer jelen van a környezetben, de a vízmintákon végzett vegyelemzés nem mutatja ki. Vagy pont fordítva: valami megjelenik a vízmintákban, de nem bukkan fel a környezetben. Ezért a biológiai tesztek keresztreferenciaként szolgálnak.”

A COHIBA biológusai több mutatót is vizsgálnak: a halak májának toxicitását, a fluoreszkáló baktériumok reakcióját, valamint különböző fajok termékenységi mutatóit – a hormonrendszerben elváltozást okozó ún. endokrin disruptorok között ugyanis olyan vegyületek is megtalálhatók, amelyek hatással vannak a termékenységre. Ez a vegyületcsoport kiemelt problémát jelent, akárcsak a dioxinok, amelyek a balti-tengeri heringekben már az uniós határértékeket túllépő mértékben vannak jelen. Az elemzésre váró anyagokból nincs hiány.

A végső cél, hogy a lehető legrészletesebben feltérképezzék a balti-tengeri környezetre hatást gyakorló legfontosabb anyagok forrásait és beáramlását. Ezért:

- felméri, hogy milyen utakon és milyen kibocsátási mintázat szerint érkeznek ezek az anyagok a Baltikum tengeri környezetébe;
- a felhasználás mintázatáról és a kibocsátásról rendelkezésre álló információ alapján felméri, melyek a legjelentősebb források;
- megfejtik, milyen kapcsolat áll fenn a kibocsátások és a tengeri környezetre gyakorolt hatások között.

A környezetszennyezés nincs tekintettel az országhatárookra

Ahhoz, hogy a COHIBA sikeres legyen, sok országnak kell összefognia, mivel a Balti-tenger szennyezettségén nem tudnak az érintett országok egyedül javítani. De létezik-e vajon ehhez elegendő politikai akarat, rádöbbenetek-e a szükségszerűségére? Kaj Forsius szerint az akarat megvan, ugyanakkor közel sem áll rendelkezésre elegendő forrás. „Egy-egy rendszer, például nyilvántartások felállítása bizony sokba kerül, és a Balti-tenger partján olyan országok is vannak, amelyek közigazgatása kicsi, a forrásai pedig szűkösek. Nincsenek könnyű helyzetben.” A régió más országai ugyanakkor jobban felméri a veszélyes anyagok forrásait és használatát, és alkalmazásukat is hatékonyabban felügyelik.

Amikor Kaj Forsius nemzeti szakértőkkel találkozik és konferenciákon előad, azt tapasztalja, hogy a kisebb balti államok nagyon örülnek a segítségnek. Ugyanakkor sok feladat vár rájuk, és az amúgy is szűkös forrásai a jelenlegi pénzügyi helyzetben még inkább megcsappantak. „Egyre kevesebb pénzük van, ugyanakkor egyre magasabb szintű teljesítményt várnak el tőlük” – magyarázza.

És még ha az összes balti ország meg is tesz mindent, ami tőle telik, és csökkenti a kibocsátásait, akkor is sokkal nagyobb földrajzi területen van szükség cselekvésre. „Nem érünk semmit azzal, ha mi itt a balti országokban hibátlanok vagyunk – a tengeri térségen kívül is szükség van követelményekre.” A levegőből érkező és a tengert szennyező egyes anyagok 40%-a a balti térségnél jóval távolabbról, például Nagy-Britanniából érkezik.

HELCOM – A Baltikum tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény

1974-ben több, a Balti-tenger partján fekvő ország írta alá a Helsinki-egyezményt, amit 1992-ben a megváltozott környezetvédelmi elvek és a geopolitikai környezet fejleményeinek hatására egy új egyezmény aláírásával aktualizáltak.

Az összes résztvevő ország megállapodásának megfelelően a szervezet egyrészt összehangolja a tenger jólétét meghatározó különböző tényezők állapotának regionális felügyeletét, másrészt minderről tudományos felméréseket is készít. A HELCOM a környezetvédelmi politika egyik formálója, ezért közös célokat és fellépéseket dolgoz ki.

Az egyezmény kormányzó testülete a Helsinki Bizottság (angol elnevezésének rövidítése a HELCOM). Tagjai: Dánia, Észtország, az Európai Közösség, Finnország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Németország, Oroszország és Svédország.

Eddig elért eredmények

A HELCOM célkitűzéseire híven összehangolta a régió felügyeleti programjait, így az egyezményt aláíró államok könnyebben beazonosíthatják, mi történik a tengeren, amelyet a maga egészében vizsgálnak.

Az adatoknak köszönhetően lépéseket tettek a vízbe jutó tápanyagok és veszélyes anyagok mennyiségének, illetve a hajózáshoz köthető bizonyos ártalmak csökkentésére. A HELCOM ezen kívül olyan fórumot bocsát a szakemberek rendelkezésére, ahol együtt készülhetnek fel és adhatnak gyors választ például a katasztrófákra.

A Balti-tengeri Védett Térség elnevezésű hálózat felállítása komoly szerepet játszott abban, hogy a tenger északi körzeteiben javult többek között a fehérfarkú rétisas, a kárókatona, a balti-tengeri vadlázac vagy a fókafajok helyzete.

A HELCOM 2008-ban indította be vizsgálati projektjét, amely azoknak a veszélyes anyagoknak az előfordulását kutatja, amelyek a tengerbe kerülnek. A projektet az Északi Miniszterek Tanácsa finanszírozza. Halakból és a tengervízből származó mintákat elemeznek, így egyszívvel ki a COHIBA munkáját, amelynek keretén belül a vegyszereket azon a ponton igyekeznek kiszűrni, ahol a környezetben megjelennek: a szennyvizekben.

A HELCOM cselekvési terve, amelyet már az összes tagország elfogadott, beleilleszkedik a balti-tengeri stratégiába, és elősegíti a stratégia környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósítását.

Ebben a rovatban a Panorama választ ad a projektek gyakorlati végrehajtásával kapcsolatos, illetve minden egyéb hozzánk eljuttatott kérdésükre, felvetésükre. Küldjék el őket a: regio-panorama@ec.europa.eu címre!

A balti-tengeri régióra vonatkozó stratégiát élénk nyilvános konzultáció előzte meg. Az alábbiakban az Önök hozzászólásaiból válogattunk:

„A hagyományos infrastruktúrán kívül létfontosságú volna a régióban az információ-technológiai infrastruktúra fejlesztése is. Összehangolt intézkedésekre volna szükség közös normák kidolgozásához, pl. az elektronikus azonosítás terén. Meg vagyunk győződve arról, hogy a határokon átnyúló e-szolgáltatások fejlesztése révén a szolgáltató szektor megnyílik a tagállamok közötti verseny előtt, ugyanakkor rendkívüli húzóerőt jelenthet a balti-tengeri régió gazdasági és társadalmi integrációja szempontjából is.”

Észtországi Városok Szövetsége

„Ösztönöznünk kell a helyi és a regionális projekteket, hogy használják ki a különféle pénzügyi források, pl. a Jaspers, a Jeremie és a Jessica lehetőségeit arra, hogy a balti-tengeri stratégia a makrorégiók fejlesztésének modelljévé válhasson. Legalább a kezdeti időkben különösen fontos, hogy az Európai Bizottság központi szerepet játsszon a stratégia elindításában, valamint a pénzügyi háttér és a megvalósítás biztosításában.”

Finn Helyi és Regionális Hatóságok Szövetsége

„Mi is nagyon örülünk annak, hogy egy kifejezetten cselekvésközpontú balti-tengeri stratégia született, pontosan meghatározott fellépésekkel, konkrét elvárásokkal, a végrehajtásért felelős szereplők meghatározásával és pontos megvalósítási menetrenddel. Mindezek egy konkrét, eredményközpontú folyamatról tanúskodnak. Az Öresund Bizottság a helyi és regionális hatóság szintjét képviseli, és olyan sajátos kompetenciákkal rendelkezik, amelyek kézzelfogható eszközökkel segítik a stratégia megvalósítását.”

Öresund Bizottság, Dánia

„Az NSPA hálózat örömmel fogadja a balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégiát, és szeretné felhívni a figyelmet az északi területeknek a Balti-tenger széles értelemben vett térségében betöltött szerepére. Ezek a – sokak szemében mindentől távol eső, ritkán lakott – területek valójában fontos szerepet töltenek be az ásványi anyagok és természeti erőforrások előteremtésében; hatalmas innovációs kapacitással és tudásbázissal rendelkeznek, és jelentősen előmozdítják a gazdasági növekedést a balti térségben. Fontos közvetítő szerepet játszanak az EU és Oroszország között, és első kézből szerzett tapasztalatokkal, illetve megoldási javaslatokkal szolgálnak az egész balti-tengeri régió, sőt Európa teljes egésze előtt napjainkban álló legfőbb kihívások – pl. a népességfogyás, éghajlatváltozás és globalizáció – kezelésére.

A balti-tengeri régió kiegyensúlyozott fejlődése nem képzelhető el úgy, hogy csak a Balti-tenger fő medencéjére összpontosítunk. Az NSPA hálózat ezért hangsúlyozza, hogy e stratégiában megfelelő szerepet kell szánni a térség legészakibb területeinek, valamint fel kell ismerni azt a hozzáadott értéket és számtalan lehetőséget, amelyet az EU ezen északi régiói a balti-tengeri térség, illetve egész Európa számára tartogatnak. A balti-tengeri régió kiegyensúlyozott fejlődéséhez erős Északra van szükség!”

Ritkán lakott északi területek, melyek csoportja a következő területek szoros együttműködésére épül: Svédország négy legészakibb megyéje (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland), Finnország hét legészakibb, illetve keleti régiója (Lappföld, Oulu régió, Közép-Ostrobothnia, Kainuu, Észak-Karelia, Észak-Savo és Dél-Savo), valamint Észak-Norvégia (Finnmark, Troms és Nordland)

„A *Baltic Sea 2020* alapítvány véleménye szerint a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia (a továbbiakban: a stratégia) egyedülálló lehetőséget kínál a Helsinki Bizottság (HELCOM) balti-tengeri cselekvési tervében megfogalmazott kezdeményezések hatékonyságának növelésére. Ezért nem győzzük hangsúlyozni, mennyire fontos volna az említett cselekvési tervet beépíteni a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégiába. E mellett szóló érvünk, hogy a stratégia egy EU-s kezdeményezés, amely reményeink szerint erősítheti a végrehajtási mechanizmusokat és javítja a kormányzást. Ráadásul a kezdeményezés és a fellépések Tanács általi elfogadásukat követően magas szintű politikai támogatást is élveznek.

Az intézkedések hatékony végrehajtása sikeresnek bizonyulhat az – elsősorban az eutrofizáció és a túlhalászás, de a veszélyes anyagok és az invazív fajok által is okozott – károk csökkentésében. Központi jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a stratégia nem csupán a fellépéseket határozza meg világosan, hanem a felelős hatóságokat és intézményeket is megnevezi, amelyek jogosultak arra, hogy a végrehajtásról és annak monitorozásáról gondoskodjanak. A balti-tengeri cselekvési terv egyik legfőbb célkitűzése, az eutrofizációtól mentes Balti-tenger megvalósítása csak mindezek teljesülése után képzelhető el.”

Baltic Sea 2020 alapítvány, amelynek célja olyan konkrét és aktív intézkedések ösztönzése, amelyek javítják a balti-tengeri környezetet

TEGYÜNK EGYÜTT

A BALTI-TENGERI RÉGIÓÉRT!

A balti-tengeri stratégia kidolgozását többféle oldalról támogatja számos szervezet: olyan NGO-k, vállalkozói és munkaadói csoportok, illetve hatóságok, amelyek aktívan érdekeltek a régióban. A balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia egy olyan terület merőben újfajta megközelítése, amely problémákkal, ugyanakkor lehetőségekkel is rendelkezik. A stratégia lehetőséget teremt annak megértésére, hogy minden egyes prioritás esetében figyelembe kell venni, miként kapcsolódik az a többihez, másrészt pedig hogy erre regionális szinten nyílik a legjobb lehetőség.

A **Tengerügyi és Halászati Főigazgatóságnál** a hangsúlyt a fenntartható tengeri tevékenységek fejlesztésére helyezik, az EU vizein belül és kívül egyaránt. A 2007-ben meghirdetett integrált tengerpolitika remekül illeszkedik a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégiához, mivel mindkettő tisztában van az érintett terület jelentőségével a politika alkalmazása során, illetve a különböző tényezők egymásra gyakorolt hatásával.

A tengerhez kötődő tevékenységekben bővelkedő balti térség számára különösen fontos annak megértése, hogy az olyan területek, mint a turizmus vagy a part menti energiatermelés nem kezelhetők egymástól függetlenül: egy forgalmas nemzetközi hajózási útvonal, egy érzékeny ökoszisztéma, a rendelkezésre álló energiaforrások és a szennyező anyagok hatása csupán néhány példa az egymástól elválaszthatatlan tényezőkre.

Minthogy a régió számára készült stratégiában szereplő témák közül jó néhány rendelkezik tengeri vonatkozással, a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság teljes mellszélességgel támogatja egy széles spektrumú balti-tengeri stratégia gondolatát, és meg is határozott öt kulcsfontosságú területet, amely különleges figyelmet érdemel.

Tengerfelügyelet

A világ teheráru-mennyiségének tizenöt százaléka átmegy a Baltikumon, és ez a mennyiség 2015-re várhatóan megkétszereződik. Az áruszállításhoz olyan veszélyes anyagok társulnak, mint az olaj, úgyhogy a biztonság kérdését folyamatosan napirenden kell tartani. A tengeri felügyelet a halászat, a határ- és vámellenőrzés, valamint a bűnmegelőzés szempontjából is

lényeges. A Főigazgatóság készen áll arra, hogy finanszírozzon egy kísérleti programot, amely támogatást nyújtana a határokon átnyúló együttműködéshez, és a tengerfelügyeleti rendszerek közötti információcseréhez. Ugyanakkor a balti-tengeri régió hivatalos biztonsági értékelésére is igényt tart, hogy pontos képet alkothasson a problémák mértékéről.

Tengeri területtervezés

Hatalmas a kereslet erre a kis területre: mintha a tengerre mindenki igényt tartana... Ahhoz, hogy a gazdasági növekedés közepette a környezetvédelmi előírásokat be lehessen tartani, továbbá a fajokat és a létfenntartó ökológiai folyamatokat és szolgáltatásokat kellő védelemben lehessen részesíteni, az embereknek tudniuk kell, mely területek szorulnak védelemre, melyeket lehet fenntartani a szélturbinák számára, melyeket a hajózási útvonalaknak és így tovább. Ehhez madártávlatból kell közelíteni a területtervezéshez, pontosan feltérképezve, hogy mit hova érdemes tervezni.

„Tiszta hajózás”

Habár az európai kereskedelem 90%-a tengeri szállítással zajlik, és ha a tonnára vetített károsanyag-kibocsátást nézzük, a termékek a-tól b-hez történő eljuttatása tisztának tekinthető, összességében nézve annak környezetre gyakorolt hatásai – a szennyvíz, az ipari tisztítószerek és a levegőminőség romlása – mégis azt mutatják, hogy a tengeri szállítási iparnek még tovább kell „tisztulnia”. Ezért számíthat pozitív fogadtatásra a tiszta hajózás koncepciója, amely alá egy egész sor intézkedés tartozik, például a parton termelt elektromos áram használata az összes balti-tengeri kikötőben.

Fenntartható halászat

Nem kérdés, hogy a halállományok még mindig adnak okot aggodalomra, még ha néhány fajnál javulás is tapasztalható. Fokozottabb együttműködésre van szükség a Balti-tenger körüli államok között ahhoz, hogy a jelenlegi közös halászati politika által okozott hibákat ellensúlyozzák, illetve hogy a politika reformjával párhuzamosan megmutassák a mostani helyzetből kivezető utat.

Tengerészeti klaszterek

Európa tengerészeti ipara remekül teljesít és az ágazat további növekedési potenciállal is rendelkezik. Csoportosulások és hálózatok építése révén az ipari klaszterek még nagyobb teljesítményre képesek. Ezeknek különös jelentősége volna a Baltikumban, amelyet szűk piacok és sokféle tevékenység keveredése jellemez. Az ilyen klaszterekből a régió egészének gazdasága profitál, sőt pozitív, közvetett hatásait az egész EU élvezheti.

Az **Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB)** különféle érdekcsoportokat, például nem kormányzati szervezeteket, munkáltatói és munkavállalói szervezeteket képvisel, lehetőséget teremtve számukra ahhoz, hogy a nagyobb uniós intézményekhez fordulhassanak. Az EGSZB – amely elfogadja, hogy a környezet védelme is fontos prioritás – a régió jövőbeni jólétét tekinti elsődleges szempontnak a Baltikumban.

A régió fejlődését hátráltató akadályokat le kell bontani. A tenger körül fekvő kilenc országban nyolcféle fizetőeszközt használnak; a bürokrácia, például különféle engedélyek előírása akadályozza a munkavállalók és a szolgáltatások szabad mozgását; továbbá a régióban működő egyetemeknek és kutatóintézeteknek is hasznukra válhatna egy szorosabb együttműködés.

Az ún. szolgáltatási irányelv, amely a határoktól függetlenül tevékenykedő vállalkozások előtt hivatott egyengetni a talajt, 2009 végéig az EU teljes területén érvényt fog szerezni, és az EGSZB szerint következetes végrehajtása fontos lesz a régió jóléte szempontjából. Az EGSZB örömmel fogadja, hogy a stratégia támogatja a bürokrácia csökkentését, illetve hogy nagy hangsúlyt kap a kutatóintézetek közötti kapcsolatok erősítése. Aggodalommal tekint azonban arra, hogy a stratégiához nem tartozik extra pénzforrás. A regionális alapok jelentős összegeket szánnak a balti térség prioritásaira, felhasználásukhoz azonban a nemzeti kormányok arányos hozzájárulása is szükséges. Az EGSZB attól tart, hogy azok az országok, amelyeknek leginkább szükségük volna az EU-s beruházásokra, nem tudják majd biztosítani a tőlük elvárt önrészt.

A Balti-tengerre az egyik legnagyobb fenyegetést az eutrofizáció jelenti: a mezőgazdaságból és a tengerbe jutó kezeletlen szennyvízből származó többlettápanyagok hatására elszaporodnak az algák, minek következtében csökken a vízben az oxigén mennyisége és kipusztulnak a területen élő fajok. A **WWF (Természetvédelmi Világalap)** meggyőződése szerint csak egy integrált megközelítés mentén képzelhető el a tengergazdálkodás és a tenger emberek általi hasznosítása. Az eutrofizáció problémája általában a környezetvédelmi miniszterek asztalára kerül, pedig annak eredete a mezőgazdaságban keresendő. Ez csupán egy példa arra, milyen nagy szükség volna a minisztériumok és a különböző kormányzati szintek együttműködésére.

A WWF pozitívan értékeli, hogy a balti-tengeri stratégia és integrált tengerpolitika is hangsúlyt fektet a különböző ágazatok közös munkájára. A WWF – a tenger alatti kábelektől kezdve a turizmusig – rengeteg olyan ágazatot megnevez, amely igényt tart a tenger használatára. Ezek mindegyikét többféle – nemzeti, regionális, uniós vagy globális – szinten ellenőrzik. Egyetlen olyan szervezet sem létezik azonban, amely a teljes spektrumra befolyással rendelkezne, és a tengerre egyre nagyobb nyomás nehezedik. A WWF is magáénak érzi a stratégia azon felismerését, mely szerint a Balti-tenger ügye egy egész régiót érint, és hogy minden egyes prioritás összefüggésben áll a többivel.

Ám a WWF egy fontos figyelmeztetést is a zászlajára tűzött: feltétlenül el kell fogadnunk, hogy soha nem várhatunk a tengertől többet, mint amennyit az fenntartható módon meg tud teremteni. Korábban minden egyes ágazat környezeti hatásait külön-külön vizsgálták. A WWF azonban világosan rámutat, hogy ez a fajta szemlélet nem nyújt lehetőséget az összkép megismerésére, valamint hogy minden tevékenységet és hatást összességében kell szemlélni, és az intézkedések végrehajtása során mindig tekintettel kell lenni arra, hogy minden egyes ágazatot egy tágabb képbe kell beleilleszteni. Innen már csak egy lépés a WWF csoport által kulcsfontosságúnak tekintett tengeri területtervezés, amely segítséget nyújt majd annak meghatározásához, hogyan használják, illetve hogyan kellene egyidejűleg használniuk a tengert a különféle szereplőknek, szem előtt tartva az ökoszisztéma kínálta lehetőségeket és határokat.

Az Európai Bizottság kapcsolódó oldalai:

A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm

Északi Dimenzió
http://ec.europa.eu/external_relations/north_dim/index_en.htm

Európai Szomszédosági és Partnerségi Támogatási Eszköz az Oroszországgal folytatott határon átnyúló együttműködésért
http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/index_en.htm

Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság
http://ec.europa.eu/dgs/fisheries/index_en.htm

A mostani számban szereplő projektekre/szervezetekre mutató linkek:

Helsinki Bizottság (HELCOM)
<http://www.helcom.fi/>

JOSEFIN
<http://www.josefin-org.eu/>

COHIBA
http://meeting.helcom.fi/c/document_library/get_file?folderId=89317&name=DLFE-33722.pdf

http://www.helcom.fi/projects/on_going/en_GB/cohiba/

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
<http://eesc.europa.eu/>

WWF (World Wide Fund for Nature, Természetvédelmi Világalap)
<http://www.wwf.org/>

A mannheimi Musikpark
<http://www.musikpark-mannheim.de/web09/>

A Swansea Egyetem CNH (Centre for NanoHealth) központja
<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

„Territorial Cohesion under the Looking Glass” („Fókuszban a területi kohézió”), szerző: Prof. Andreas Faludi (Európai Bizottság – Regionális Politika – Inforegio)
http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/pdf/lookingglass.pdf

Egyéb hasznos linkek:

Fontos szereplők a balti-tengeri régióban
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/pdf/websites.pdf

Balti-tengeri portál
<http://www.balticsea.net/>

A Balti-tenger környezeti atlasza (interaktív)
<http://maps.grida.no/baltic/>

Balti-tengeri Államok Tanácsa
<http://www.cbss.st/>

A következő szám központi témájához kapcsolódó honlap:

Éghajlatváltozás
http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/environment/index_hu.htm

TERÜLETI KOHÉZIÓ – A FOGALOM EREDETE

A Panorama magazin a regionális politikával kapcsolatban érdeklődésre számot tartó témákkal foglalkozik. Ebben a lapszámban Andreas Faludinak, az európai területfejlesztési politikai rendszerek professzorának (Delfti Műszaki Egyetem) nemrégiben a területi kohézió történetéről írott cikkét ismertetjük.

Területi kohézió – egy cél, amelyért érdemes dolgozni

Az északnyugat-európai tervezőkre már a háború előtt nagy hatással voltak az Egyesült Államok nagyvárosainak parkrendszerei, kertvárosi övezetei, illetve az Egyesült Királyságon belüli ún. „zöld sáv” (green belt) kialakítását célzó törekvések. A háború pusztítását követően általánossá vált a régiók igényeinek megfelelő szakpolitikai tervezés. Előtérbe kerültek a városi növekedés számára új modelleket kínáló tervezők.

A kezdetektől fogva két célkitűzés állt az európai területi tervezés/területi kohéziós politika középpontjában: kiegyensúlyozott fejlődés és felelős területi kormányzás – kohézió és koherencia. Ezek azon a felismerésen alapultak, hogy a vámadakályok megszüntetése fontos gazdaságföldrajzi következményekkel jár.

A Római Szerződésben az Európai Gazdasági Közösségbe tömörült országok még csupán arra irányuló törekvésükről adtak számot, hogy „erősítsék gazdaságaik egységét és biztosítsák harmonikus fejlődésüket a különböző régiók között meglévő különbségek és a hátrányos helyzetű régiók elmaradottságának csökkentésével”.

Az Egyesült Királyság, Dánia és Írország csatlakozása azonban változást hozott. Az Egyesült Királyság nem részesülhetett befitésével arányos mértékben a közös agrárpolitika (KAP) előnyeiből, ugyanakkor több ipari térsége is gondokkal küszködött, ami egy „minimalista” – a nemzeti költségvetéseknek támogatást nyújtó – regionális politika kibontakozásához vezetett.

A területi kohézió lehetséges definíciói

Területi kohézióról olyan helyzetekben beszélhetünk, amikor a különbségek csökkentését, a versenyképesség fokozását és a fenntarthatóság elősegítését célzó szakpolitikák hozzáadott értéket eredményeznek olyan koherens intézkedéscsomagok révén, amelyek figyelembe veszik azt, hogy hol kerülnek alkalmazásra, valamint hogy az adott helyen jelenleg és a jövőben milyen lehetőségekkel, illetve korlátokkal kell számolni.

A területi kohéziós politika olyan intézkedésekre utal, amelyek segítik a helyi területi kormányzást, lehetővé téve a megfelelő koherencia elérését. Az európai területi kohéziós politika az EU-s intézmények ilyen irányba mutató intézkedéseire utal.

A kezdeti lelkesedéstől a folytatásig

1949-ben alakult meg az Európa Tanács. A lakosság aránytalan koncentrációja és a régiók közötti különbségek láttán egyik állásfoglalásuk a „harmónikus földrajzi fejlődés” biztosítását nevezte meg az európai intézmények egyik feladatául. 1968-ban egy munkacsoport „Regionális tervezés – európai probléma” címmel jelentetett meg egy tanulmányt.

A célkitűzések és témák kereteinek meghatározását követően a Közösség már egy valódi területi tervezési/területi kohéziós programmal rendelkezett, amely azonban felvetett egy fontos kérdést: „Hogyan illeszkedik mindez a többi közösségi politikához?” Erről a kérdésről a mai napig élénk vita zajlik.

A területi kohézió EU-n belüli szerepe

Jelenleg az Európai Unióban az Európai Parlament, a Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság is támogatja a területi kohéziót. Rendszeresen hangot adnak a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos aggályaiknak, és hangsúlyozzák annak szükségét, hogy kellő figyelmet kapjon a regionális és helyi sokféleség, valamint az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés. Miután az együttműködés révén javuló kormányzás hatékonyabbá teheti magukat a szakpolitikákat is, számos érv szól amellett, hogy a területi kohézió az összes uniós politika célkitűzései között helyet kapjon. Az Európai Parlament szerint a területi kohézió a kohéziós politika egyik fő pillére.

„Territorial Cohesion under the Looking Glass”

„Fókuszban a területi kohézió”

szerző: Prof. Andreas Faludi

Európai Bizottság – Regionális Politika – Inforegio

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/pdf/lookingglass.pdf

Új regionális fejlesztésért felelős biztos

Az Európai Parlamentbe nemrégiben beválasztott Danuta Hübner Pawel Samecki váltja az Európai Bizottság regionális politikáért felelős biztos posztját. A jelenleg a lengyel nemzeti bank igazgatósági tagjaként dolgozó Samecki úr jelöléséről a Panorama következő számában részletesen is beszámolunk.

Mostantól a Panorama magazin minden számában nyomon követjük két ERFA-projekt alakulását a lebonyolításért felelős vezetők szemszögéből. Megvizsgáljuk a projektrányítás hálás és hálátlan oldalait, igyekszünk rámutatni a problémákra és a lehetséges megoldásokra.

1.

PROJEKT

A MANNHEIMI MUSIKPARKBÓL

A mannheimi Musikpark projekt a zeneiparban tevékenykedő kis- és középvállalkozások elindulását hivatott elősegíteni. A 4300 m² alapterületű Musikpark egy tánc- és előadótermet, egy műhelyt, több hangstúdiót, egy TV-stúdiót és egy modern tárgyalót is magában foglal, ama bizonyos, mindent eldöntő első szerződések megvitatására.

Tények és számok

A Musikpark projekt finanszírozására a II. célkitűzés keretében valamivel több mint 5 millió euró áll rendelkezésre. A finanszírozás 2004-ben kezdődött, és 15 évig tart.

A gazdasági válsággal dacolva

Míg a gazdaságok többnyire érzékenyen reagálnak a válságra, a Musikparknak nemcsak hogy sikerül talpon maradnia, hanem sikeresebb, mint valaha. Fennállása óta először várólistát kell bevezetnie a bérlőnek jelentkező kis- és középvállalkozások számára. „Kellemes meglepetés a számunkra – meséli a projekt ügyvezető igazgatója, a lapunknak rendszeresen nyilatkozó Christian Sommer –, hogy többen vannak, akik csatlakozni szeretnének, mint ahányan itt hagynának bennünket, és ez rendkívül biztató.”

Kezdő kkv-k bölcsője

A park számos szolgáltatást nyújt a kis- és középvállalkozásoknak, és a sikeresebb marketing érdekében összefogja őket, nem meglepő hát, hogy sokan sorban állnak azért, hogy részesei lehessenek e sikertörténetnek.

Az idén két kkv is részesült ún. „kezdőcsomagban”, amely lehetővé tette számukra, hogy telefonvonalakhoz jussanak, internetkapcsolatot létesítsenek, kedvezményes áron béreljenek irodákat, valamint ingyenes marketing- és pénzügyi tanácsadásban részesüljenek. És szemmel láthatóan jól fejlődnek. Egyikük képviselője épp turnézik az általa

menedzselte zenekarral, és a jelek szerint sokan kíváncsiak rájuk. A másikuk – egy fiatal nő – honlapot tervezett kreatív szolgáltatások számára, és neki is kezd beindulni az üzlet. „Valami problémája volt az internetszolgáltatójával, de találtunk neki egy másikat, és azóta meggy minden, mint a karikacsapás” – meséli Sommer.

Az idei év eddig jól alakult a Musikpark bérlői számára. Sommer és csapata még egy befektetőt is talált a kezdő kkv-k számára sorsdöntő kezdőtőke biztosítására. „20 000 euró talán nem tűnik olyan nehezen előteremthető összegnek, de az egyik fiatal vállalkozás számára ez nagyon sok pénz volt” – mondja Sommer. De a park célja éppen a kölcsönösen előnyös szerződések létrehozása, és ennek köszönhetően az említett cég nemcsak talpon maradt, hanem egy tapasztalt róka útmutatását is igénybe veheti.

A Musikpark kapcsolata a zenei képesítést adó PopAkademie Baden-Württemberggel is gyümölcsöző. Öt végzősnek is sikerült itt céget alapítania, és a mannheimi zenei konzervatóriumból is érkezett négy fiatal.

Meg kell tanulni élni a lehetőségekkel

Bár a projekt alapvetően nagyon sikeres, azért nem minden rózsaszín. Elgondolkodtató és némiképp bosszantó, hogy a felhasználók meglehetősen szubjektíven ítélik meg a park kínálta lehetőségeket. Hiába a zenészként, illetve művészeti menedzserként szerzett sokéves tapasztalat, Sommer mégis csalódott, ha úgy ítélik meg, hogy a park nem nyújt eleget.

„Az egyik kkv például azt nehezményezi, hogy nem kapott elég segítséget ahhoz, hogy befektetőt találjon – mondja Sommer. – Csak elő kellene vennem a dossziéjukat, és megmutatni nekik, mikor kaptak tanácsot erre vonatkozólag.” Valami okból kifolyólag a kisvállalkozások nem tudnak 100%-osan élni az ajánlatokkal, és az az érzésük, hogy valami még hiányzik.

„Nagyon érdekes jelenségről van szó” – magyarázza Sommer, aki két gazdaságpszichológus professzorral is konzultált már az ügyben. A dolog olyannyira felkeltette mindkettejük kíváncsiságát, hogy komolyan kutatni szeretnék az elégedetlenségnek ezt a fajtáját.

A mannheimi PopAkademie Baden-Württemberg intézményben pop zenéből lehet BA fokozatot szerezni. Az iskola kétféle kurzust kínál, egy konzervatóriumi jellegű képzést a hagyományos zeneiskolákban nem oktatót hangszerekből, valamint zenei menedzsmenet. A frissen végzettek a Musikparkban ideális pályájuk elindítását mindenben segítő környezetet találnak. A PopAkademie-t a Panorama legközelebbi számában részletesebben is bemutatjuk.

Amikor a Musikpark túl kicsinek bizonyul

Ha nem is mindig könnyű az ügyfelek elégedettségéről gondoskodni, Sommernek nagy elégtétel, hogy egy másik, nem elhanyagolható, de kellemesebb problémával is szembe kell néznie. „Némelyik cég kinő bennünket. Muszáj terjeszkedniük, és több helyre van szükségük.”

A Musikpark körül lenne hasznosítható terület, de az jelenleg az önkormányzathoz tartozik, amely egyelőre nem mutat érdeklődést egy ilyenfajta fejlesztés iránt. „Az év második felében az lesz az egyik fő feladatunk, hogy megteremtjük a kellő politikai akaratot egy a bennünket kinövő sikeres vállalkozások számára létrehozandó tér kiépítéséhez” – mondja Sommer.

2.

PROJEKT

A SWANSEA EGYETEM CNH KÖZPONTJÁBÓL

A CNH – a tudományos világ, a magánszektor és a brit országos egészségügyi szolgálat (NHS) összefogásával – a nanotechnológia alkalmazási lehetőségeit kutatja a betegségek diagnosztizálásában és a megfelelő gyógymódok kialakításában.

Tények és számok

A Centre for NanoHealth (CNH, a nanotechnológia egészségügyi felhasználását kutató központ) több mint 21 millió eurós támogatásban részesül a „konvergencia” célkitűzés keretében. A finanszírozás 2009-ben kezdődött, és 5 évre szól.

CNH – szaporodó helyi munkalehetőségek

Június 9-én, a hivatalos ipari projektindításkor egy igen jelentős lépés történt: a projekt a helyi kis- és középvállalkozások bevonásával működik tovább. „Az a célunk, hogy felkeltsük a kkv-k érdeklődését az innovációk megvalósítására létrejött, ún. *spin out* cégek iránt” – fejtette ki a magazinunkat rendszeresen tájékoztató dr. Tim Claypole, a végrehajtó bizottság tagja.

Harminc cég képviseltette magát az eseményen és hallgatta meg a nap vezérszónokát, Mauro Ferrari professzort, aki nemzetközi szaktekintélynek számít a biogyógyászati célú nanotechnológia fejlesztése, tökéletesítése és alkalmazása terén.

A CNH tevékenysége azonban nemcsak az egészségügyben és a tudományban jelent áttörést, hanem hatása a helyi gazdaság szempontjából is egy életmentő infúzióéhoz hasonlítható. A projekt a következő öt évben várhatólag közel 450 új munkahelyet teremt a Swansea-öböl körzetében. A Swansea Egyetem kampuszán székelő CNH pedig az éltechnológia fellegvárává válhat, ahol klinikai orvosok, élettudományi kutatók, mérnökök és ipari szereplők dolgoznak együtt.

A CNH közel 400 cég támogatását tervezi. Ezek közül több mint 300 walesi székhelyű kis- és középvállalkozás, ami igazi fellendüléshez vezethet a régióban.

Swansea a nanotechnológiai forradalom élén

Ferrari üdvözölte a központ munkáját, és a nanotechnológia, illetve a nanomedicina területén szerzett saját üzleti tapasztalataival lelkesítette a résztvevőket.

Programbeszédében kreatív gondolkodásmódra buzdította az ipar képviselőit, és javasolta, hogy vizsgálják meg az olyan technológiai alkalmazások lehetőségét, mint a NASA tervezett két éves Mars-expedíciója. Az űrhajósok kénytelenek lesznek nanogyógyászati módszerekre támaszkodni a betegségek korai kiszűrése és kezelése, valamint a személyre szabott gyógymódok terén.

„A nanotechnológia nem sokkal ezelőtt még a tudományos fantasztikum világába tartozott, és csak nemrégiben avanszált tudománnyá, pedig a rendelkezésünkre álló – és tovább is fejleszthető – eszközök jelentős fejlődést fognak eredményezni az orvostudományban.

Betegek és találmányok

Jó választás volt a hivatalos projektindító rendezvény kulcsfigurájának a több mint 30 egyesült államokbeli és nemzetközi szabadalommal büszkélkedő Ferrarit megtenni, hiszen a tudásvágyon túl, a központ egyik fő célkitűzése éppen az innovatív kutatások eredményeinek üzleti hasznosítása.

Ferrari számos céget hozott létre, és ő a tudományos „atyja” az austini (Texas) NanoMedical Systems (NMS), illetve a Leonardo Biosystems vállalatoknak. Erre a tapasztalatra hivatkozva igyekezett új termékek létrehozására buzdítani a hallgatóságot.

Beszéde végén emlékeztette az egybegyűlteket, hogy a nanotechnológia önmagában nem elég: „ez egy eszköztár, amelyet számos más tudománnyal ötvözve, az ipari szereplőkkel, illetve a betegekkel együttműködve tovább kell fejleszteni”.

Újabb mérföldkövek

Habár Claypole-t örömmel töltik el a legújabb események, nem titkolja, hogy a projekt koránt sincs ilyen fényes helyzetben az állami támogatások terén. „Pénzügyi gondokkal küszködünk” – mondja. Az akadozó finanszírozás miatt sokszor a szükséges felszerelések beszerzése is gondot jelent a központ számára.

A működésbeli nehézségeket remélhetőleg sikerül a tervezett őszi állománybővítésig elsimitani.

HÁLÓZATÉPÍTÉSI KONFERENCIA,

VISBY (SVÉDORSZÁG), 2009. JÚNIUS 11–12.

Az uniós együttműködés új formája

Az Európai Unió új szerepet játszik a balti-tengeri régióban azáltal, hogy számtalan, különböző országok részvételével zajló együttműködési projektet felügyel. A június 11–12-én tartott hálózatépítési konferencián, amely a svédországi Gotland-szigeten fekvő Visbyben került megrendezésre, a környezetvédelmi szervezetektől a pénzügyi intézetekig minden érdekelt kulcsszereplő jelen volt. A konferencia alkalmat adott a balti-tengeri uniós stratégia keretében folyó első projektek részletes bemutatására, az érintett szereplők megismerésére és a régió számára megfogalmazott nagyra törő célok mögött meghúzódó átfogó elképzelés ismertetésére.

A balti régióban az Európai Unió egy olyan új stratégiát támogat, amely sokkal inkább emberekre és elképzelésekre, mint konkrét költségvetésre épül. A közösségi hatóságok elsősorban stratégiai szerepet töltenek be: a régió belüli összképre figyelnek, és koordinálják a különböző területekről és országokból érkező projektvezetők munkáját. Ez az első makrorégiós stratégia, ahol kifejezett cél, hogy a strukturális és kohéziós alapokból finanszírozott kezdeményezések összehatása a tagállamok, illetve a régió határain túl is érzékelhető legyen.

A jó adottságtól a kiváló eredményekig

A régió rengeteg természeti értékkel, széles körű üzleti lehetőségekkel és az új elképzelésekre nyitott emberekkel büszkélkedhet. A Balti-tenger melléki országok történelmében sok a közös vonás, az itt élők joggal bízhatnak egy szilárd alapokon nyugvó közös jövőben. Ugyanakkor a nemzeti határok és a természeti környezet aggasztó állapota egy sor praktikus problémát vet fel. Miért pont egy uniós stratégia jelenti hát a legjobb megoldást?

A projektek négy fő célkitűzés köré csoportosulnak: a környezet állapotának javítása, a jólét elősegítése, a régió elérhetőségének megkönnyítése, illetve a védelem és a biztonság növelése. Már ismét indult mintegy 80 – részletes üzleti tervvel rendelkező és a területet kiválóan ismerő irányító hatóságok közvetlen támogatását élvező – zászlóshajó projekt. A Visbyben tartott konferencia jó alkalom volt ezek bemutatására és a nevek mögött rejlő arcok megismerésére. Már ebben a korai stádiumban is nyilvánvaló volt, hogy az uniós stratégia nagyobb nyitottságra és a régió felvirágoztatása érdekében vállalt összefogásra ösztönzi a különböző országok képviselőit.

Megelevenedő uniós stratégia

A konferencián a Regionális Politikai Főigazgatóság vezérszónokai rámutattak, hogyan egyesítheti az uniós szakértelem és a megfelelő irányítás az üzleti élet – a régió különböző részeiben

élő – képviselőit, és miként teremthető újra jólét az együttműködésen keresztül. Dirk Ahner, regionális politikáért felelős főigazgató emlékeztette a résztvevőket, hogy a stratégia, azáltal hogy hatékony együttműködést eredményez a strukturális és kohéziós alapokból támogatott, már futó projektek között, új dimenziót nyit az EU kohéziós politikájában.

Miközben a résztvevők teljes gőzzel haladnak saját üzleti céljaik megvalósítása felé, erősítheti őket a tudat, hogy közben egy sokkal nagyobb vállalkozásnak is részesei, amelynek célja a meglévő pénzforrások még jobb felhasználása és a helyben élők javára fordítása.

Rolandas Kriščiūnas, a litván pénzügyminisztérium államtitkára hangsúlyozta, hogy az irányító hatóságok szerepét betöltő szervezetek komoly tapasztalattal rendelkeznek az irányítás, valamint a hatékony tervezésre, finanszírozásra és projektigazgatásra vonatkozó tanácsadás terén. Ügyelnek arra, hogy a tárgyalások a megfelelő úton haladjanak, és segítik a projektpartnerek hálózatépítését és együttműködését. Tapasztalatuk biztosíték az új vállalkozások megfelelő finanszírozására, de eredményes üzleti eljárásokról is szívesen adnak felvilágosítást, és segítenek lépést tartani a törvényi változásokkal.

Más bizottsági felszólalók a már folyamatban lévő izgalmas projekteket ismertették, a tengeri felügyeletől a hatékonyabb üzemanyagok előállításáig. Több projekt részletesebben is bemutatásra került, és jelen volt néhány projekt képviselője is. A konferenciák hasznos hozadékaként a résztvevőknek közvetlen kapcsolatok kiépítésére is alkalmuk nyílt. Abba is bepillanthattak, hogyan teszi lehetővé a regionális programokban való uniós részvétel a különböző nemzetiségek együttműködését és projektjeik új dimenziókba helyezését.

Workshopok a magas szintű együttműködés szemléltetésére

A stratégiai alapelvek után az eddig elért eredményeket ismerhették meg részletesebben a résztvevők. A konferencia második napján rendezett négy workshopon a projektvezetők kerültek reflektorfénybe, akik kifejtették, milyen előnyökkel járt a csapatmunka. Lengyelországban például a Műszaki Egyetem német szakemberek szakértelmét használja fel különböző építkezési projekteken és a regionális tervezésben. Litvániában az úthálózat-fejlesztéssel kapcsolatos befektetéseket a lett pénzügyminisztérium felügyeli. Szintén Litvániában svéd környezetvédelmi technológiát használnak az

eredményesebb hulladékkezelés érdekében, Svédországban pedig a finnekkel közösen dolgoznak energetikai szempontból hatékony üzemanyagok előállításán.

Az EU mint mentor

A régió iránti elkötelezettségből együttműködő nemzetközi partnerek és a szakterületek közti kommunikáció megannyi példája mind azt az üzenetet erősíti, hogy valóban egy stratégiáról van szó, nem csupán egy programról. A közösségi hatóságoknak nincs közvetlen ellenőrzésük a költségvetés vagy a jogalkotás felett, inkább egyfajta katalizátor szerepet

töltenek be – néha szinte esélytelennek tűnő – új szövetségek létrehozásában. Üzleti vállalkozások, egyetemek, különféle szervezetek és köztisztviselők már most jó hasznát veszik az effajta szakértelemnek – az Európai Unióra a mentor szerepe hárul, még nagyobb értékötletet eredményezve ezáltal minden egyes euro befektetett közpénz kapcsán.

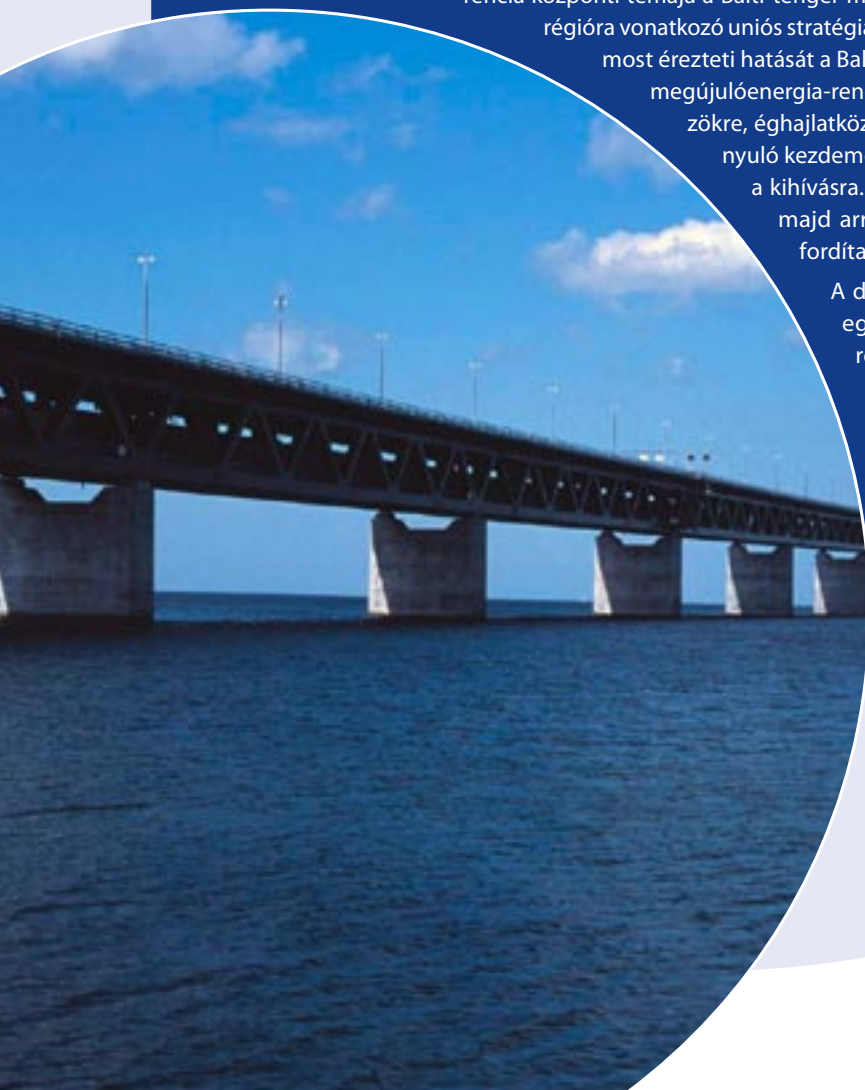
A tagállamok és Oroszország közötti együttműködés újfajta megközelítése pedig minden újabb projekt megvalósulásával erősebb és hatékonyabb lesz. A visbyi konferenciával kezdetét vette a balti-tengeri stratégia, ismertté váltak a nevek mögötti arcok, és kirajzolódottak a jövőbeni teendők.

Balti-tengeri államok szubregionális együttműködése (Baltic Sea States Subregional Co-operation, BSSSC) – 17. éves konferencia

A BSSSC egy politikai hálózat, amely 10 balti állam regionális hatóságait fogja össze egy olyan helyzetben, amikor a térség régiói valóban befolyással lehetnek a nemzeti és uniós szinten hozott politikai döntésekre. Legfőbb szerepe, hogy olyan balti szervezetekkel szorosan együttműködve, mint a Balti Városok Uniója (*Union of the Baltic Cities, UBC*), a Balti-tengeri Fejlesztési Fórum (*Baltic Development Forum, BDF*) és a Balti Kereskedelmi Kamarák Szövetsége (*Baltic Chambers of Commerce Association, BCCA*) elősegítse a lisszaboni növekedési és foglalkoztatási menetrend megvalósítását.

A hálózat 17. éves konferenciája október 13. és 15. között kerül megrendezésre a dániai Sjælland tartományban. A konferencia központi témája a Balti-tenger melléki országokat érintő két legfontosabb kérdés – a régióra vonatkozó uniós stratégia és az éghajlatváltozás – lesznek. A klímaváltozás már most érezhető hatását a Balti-tenger térségében, és a BSSSC-be tömörülő régiók megújulóenergia-rendszerekre, energiahatékony tömegközlekedési eszközökre, éghajlatközpontú innovációra és regionális klímatervezésre irányuló kezdeményezések áttekintésével és elindításával válaszolnak a kihívásra. A 2009-es konferencia konkrét példákat is bemutat majd arra vonatkozólag, hogyan lehet klímabarát irányba fordítani a régió fejlődését.

A dániai Roskildében a konferenciával párhuzamosan egy a fenntartható társadalmakról tartott ifjúsági rendezvényre (*Youth Event on Sustainable Societies*) is sor kerül. A fenntarthatóság különböző aspektusait vitatja majd meg 50 fiatal, akik október 14-én csatlakoznak majd a konferencia résztvevőikhez. A programban egy kerekasztal-beszélgetés is szerepel, melyen a fiatalok három képviselője, valamint három politikus vesz részt.

ELŐZŐ SZÁMUNK

A Panorama magazin legutóbbi száma a kreativitás és innováció európai évéről szólt, amelynek a 2009-es évet nyilvánították. Az európai év nagy kérdései között szerepelt például, hogy hogyan mérhető a kreativitás, illetve annak a társadalomra gyakorolt hatásai, illetve hogy hogyan lehet ösztönözni a lehető legszélesebb értelemben vett innovációt – vagyis a laboratóriumi körülmények közül kilépve megvizsgálni, hogyan vezet a kreatív gondolkodásmód innovációhoz. A különböző uniós országok kreatív módon közelítettek az európai év, illetve annak célkitűzései előmozdításához. Hogy csak néhány példát említsünk: magyar középiskolások számára innovációs kurzusokat szerveztek, az örökség és a környezet megismertetését szolgálta egész Lengyelországban az ún. „nyitott kertek” program, a strukturális alapok támogatásával pedig spanyol-francia innovációs szemináriumra is sor került. Az innováció témája az idei (2009. október 5–9-i) Régiók és Városok Európai

Hetén is központi szerepet kap majd, a rendezvényen ugyanis az „Innováció Európa régióiban és városaiban” kérdéskör lesz az egyike az idei nyílt napok négy témájának: http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/themes.cfm?sub=1&menu=2000

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK

A Panorama következő száma az éghajlatváltozásról fog szólni, amely kétségtelenül a jelenleg előttünk álló kihívások legnagyobbika. 2008 decemberében az EU elfogadott egy integrált energia- és éghajlatváltozás-politikai dokumentumot, amelyben nagyra törő, 2020-ig megvalósítandó célok szerepelnek. Ezek lényege, hogy Európát sikerüljön megfelelő – egy fenntartható, alacsony szénki-bocsátású és energiahatékony gazdasággal jellemezhető – jövőbe vezető pályára állítani az üvegházhatást okozó gázok 20%-os (ha sikerül nemzetközi megállapodásra jutni, akkor 30%-os) csökkentésével, az energiafogyasztás 20%-os visszafogásával, ami az energiahatékony-ság növelése révén biztosítható, valamint azzal, hogy energiaszükségleteinek 20%-át megújuló energiaforrásokból fedezi. A Panorama következő számából megtudhatja, miként járul hozzá az EU kohéziós politikája ahhoz, hogy ezek a nagyra törő célok megvalósulhassanak. A Franciaországhoz tartozó Réunion szigetének napelemeitől az ausztriai Burgenland tartomány energetikai szempontú önállósulási törekvéseiig, a Panorama sorra veszi, mi mindent tesznek az egyes régiók szerte Európában az éghajlatváltozás folyamatának lelassításáért és hatásainak enyhítéséért.

IDŐPONT(OK)	ESEMÉNY	HELYSZÍN
2009. augusztus 31–szeptember 1.	18. balti-tengeri parlamenti konferencia http://www.baltasam.org/	Nyborg (DK)
2009. szeptember 14–15.	Európai városok és a globális éghajlatváltozás http://www.se2009.eu/en	Stockholm (SE)
2009. szeptember 17–18.	Miniszteri találkozó a balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégiáról, a svéd uniós elnökség szervezésében http://www.se2009.eu/	Stockholm (SE)
2009. szeptember 24.	Területi együttműködés és területi kohézió http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm?nmenu=1	Brüsszel (BE)
2009. szeptember 29.	Hogyan segíti a kohéziós politika a vidékfejlesztést? http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm?nmenu=1	Brüsszel (BE)
2009. október 5–6.	A Balti Fejlesztési Fórum 11. csúcsertekezlete, a svéd uniós elnökséggel közös szervezésben http://www.bdforum.org/	Stockholm (SE)
2009. október 5–8.	Nyílt napok – Régiók és városok európai hete: Globális kihívások, európai válaszok http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/	Brüsszel (BE)
2009. október 13–15.	Balti-tengeri államok szubregionális együttműködése (BSSSC) éves konferenciája http://www.bsssc.com/	Sealand (DK)
2009. nov. 30–dec. 1.	Új módszerek a kohéziós politika értékelésében: az értékelési módszerek javítása http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/evaluation2009/index_en.htm	Varsó (PL)
2009. december 10–11.	Konferencia a kohéziós politikáról és a területfejlesztésről: Használjuk ki a területi lehetőségeket! http://www.se2009.eu/en/meetings_news/2009/12?tab=1	Kiruna (SE)
2010. március 3.	5. konferencia a HELCOM balti-tengeri cselekvési tervéről http://www.helcom.fi/	Helsinki (FI)

Bővebb információ a legfontosabb regionális politikai eseményekről:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

SZÓLJON HOZZÁ!

A Panorama örömmel fogadja olvasói hozzászólásait és kérdéseit. A következő szám középpontjában az **éghajlatváltozás** témája áll majd, amely a napjainkban előttünk álló kihívások egyik legnagyobbika. Mit tesz az EU a károsanyag-kibocsátás csökkentése érdekében? Miként járul hozzá a kohéziós politika az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez? Mondják el nekünk, hogyan és milyen változásokat eredményeznek programjaik az Önök régiójában. A Panorama az Ön projektek gyakorlati végrehajtásával és szakpolitikával kapcsolatos kérdéseit is várja! Olvasóink hozzászólásai és kérdései közül néhányat ki fogunk választani, és továbbítani fogunk az új „Problémamegoldó” rovatunk adott témakörrel foglalkozó szakértőinek.

Ha tehát hozzá szeretne szólni a témához, vegye fel velünk a kapcsolatot, és tegye fel kérdéseit vagy küldje el véleményét a következő címre:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-09-030-HU-C

ISSN 1725-8219

© Európai Unió, 2009.

Másolat készítése a forrás megjelölésével engedélyezett.

Printed in Belgium

EURÓPAI UNIÓ KIADÓHIVATALA
L-2985 Luxembourg

Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság

B.1 egység – Kommunikáció, tájékoztatás,
kapcsolattartás a harmadik országokkal

Raphaël Goulet

Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruxelles

Fax: (32-2) 29-66003

E-mail cím: regio-info@ec.europa.eu

Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

■ Kiadóhivatal